THE LIBRARY OF CONGRESS GRATIS
REFERENCE DEPARTMENT
SERIALS DIVISION N
WASHINGTON, D.C. 20025

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

Vol. LXXIV Kaina 25 c. PIRMADIENIS — MONDAY, RUGPIŪTIS — AUGUST 18, 1980 NR. 193

LKB KRONIKA NR. 42

KUN. A. GRAŽULIO PERSEKIOJIMAS

(Tęsinys)

1980 m. sausio 16 d. Prienų vykdomasis komitetas vėl rašo kun. A. Gražuliui įspėjimą:

"Nežiūrint tai, kad 1979 m. rugsėjo 6 d. ir 1979 m. gruodžio 5 d. Jūs buvote įspėtas, kad Prienų bažnyčioje religinėms apeigoms patarnauti yra naudojami mokyklinio amžiaus vaikai, 1980 m. sausio 13 d. (sekmadienį) rytinėms pamaldoms patarnavo 13 vaikų, vakarinėms — 6 vaikai.

Įspėjame Jus, kad būtų imtasi priemonių prieš grubius Religinių susivienijimų nuostatų pažeidinėjimus.

Tuo pačiu dar kartą atkreipiame Jūsų dėmesį į tai, kad minėtą sekmadienį vakarinio pamokslo metu Jūs neleistinai puolėte rajono vadovaujančius darbuotojus (drg, drg, A. Budbergį, A. Bužinskienę, K. Morkėną, A. Micką), šmeižėte auklėjimo principus ko munistų šeimose. Tai nesiderina su samdomojo kulto tarno veikla religinėje bendruomenėje". Pasirašė Vykdomojo komite to pirmininko pavaduotojas K. Morkvėnas.

Lietuvos KP Centro Komitetui
PROTESTAS

Mes, žemiau pasirašę Prienų parapijos tikintieji, reiškiame protestą prieš mūsų kunigo Antano Gražulio persekiojimą.

1980 m. sausio 8 d. Prienų rajono laikraštis "Naujas gyvenimas" atspausdino rajono ateistinės tarybos pirmininko A. Matulaičio piktą staipsnį: "Ko siekia vikaras Gražulis?" Straipsnyje mūsų kunigas kaltinamas, kad organizuoja vaikus giedoti chore, patarnauti Mišiose, dalyvauti procesijose, kad visą savo "ugnį" nukreipia į mokslinę propagandą ir kt.

Mes pareiškiame, kad mūsų vikaras kun. A. Gražulis sąžiningai atlieka kunigo pareigas ir rūpinasi, kad mūsų vaikai augtų dori ir tikintys žmonės.

Prievartinis ateistinis auklėjimas nieko gero Lietuvai nedavė, o žalos labai daug. Reikėtų būti visai aklam, kad nematytumei viso to ateistinio auklėjimo broko, kaip antai, girtuokliaujančių paauglių, nepilnamečių nusikaltėlių, vaikų kambarių įskaitininkų ir t. t.

Mes, tikintieji, nors nepritariame auklėjimui be Dievo, tačiau nekliudome netikintiesiems pagal savo įsitikinimus auklėti savo vaikus. Todėl mes norime, kad ir bedieviai nekliudytų mums savo vaikus auklėti katalikiškai.

Mes protestuojame, kad katalikų tėvų vaikams po mokslo priedanga skiepijama visai nemoksliška pasaulėžiūra. Ir kas skaudžiausia, kad tai daroma prievarta.

Mes protestuojame prieš tokią "sąžinės laisvę", kur ateistai gali daryti ką nori, o tikintieji paversti antraeiliais piliečiais ir pamotės vaikais.

Mes reikalaujame palikti mus, mūsų tikinčiųjų vaikus ir mūsų vikarą kun. Antaną Gražulį ramybėje.

1980 m. sausio mėn.

Pasirašė 1026 Prienų parapijos tikintieji

(Pabaiga)

Kodėl nukrito Carterio populiarumas

Straussas pranašauja pergalę Carteriui

New Yorkas. — Politiniai komentatoriai, pasibaigus demokratų partijos konvencijai, vieningai pabrėžia, kad prezidento Carterio pasisekimai, visiškas senatoriaus Kennedžio planų sumaišymas didele dalimi priklausė nuo jo perrinkimo komiteto pirmininko Roberto Strausso sugebėjimų. Tai mandagus, šaltas, tačiau tvirtas politikas, sugebąs įtikinti net ir politinius priešus. Straussas, pasikalbėjime su Christian Science Monitor štabo nariu Godfrey Sperling, pripažino, kad senatoriaus Kennedžio kandidatūra prezidentui Carteriui gerokai pakenkė. Viešosios opinijos tyrimai parodė nepaprastą Carterio populiarumo nukritimą. Jis per paskutinius dvejis mėnesius opinijos tyrimuose pasirodė dar blogiau už prezidentą Nixoną Watergate skandalo laikais. Straussas paaiškino, jog tuo metu, kada prezidentas Carteris buvo užimtas valstybės reikalais, amerikiečiai nuo ryto iki vakaro klausėsi jo kritikų. Jį kritikavo, puolė ne tik respublikonai: Reaganas, Bush, John Connally ar Howard Baker, bet ir patys demokratai: sen. Kennedy ir Jerry Brown. Tas vyko ištisus mėnesius televizijoj, spaudoj, per visus pirminius rinkimus. Tačiau, pridėjo Straussas, Carterį palaikė tie amerikiečiai, kurie susiduria su kasdieniniais krašto rūpesčiais, kurie pažįsta problemas. Prezidentą Carterį rėmė miestų merai, valstijų gubernatorių dauguma, jį indorsavo Apskričių Egzekutyvų draugija.

Klausiamas, kodėl prezidento populiarumas tiek nukrito, Straussas paaiškino, jog labai retai bet kuris Amerikos prezidentas turėjo tokias sunkias problemas vienu kartu. Prezidentui Carteriui teko tvarkytis su 125 nuoš. naftos kainų pakilimu. Kuriam kitam prezidentui teko pergyventi žiaurią Afganistano invaziją? Kam reikėjo susidurti su grupe neatsakingų kriminalistų, kurie pagrobė įkaitus? Galima kalbėtis su Rusija, nes ji turi valdžios struktūrą, tačiau Irane nieko nebuvo, nebuvo su kuo derėtis. Nelengva prezidentui buvo tvarkytis ir su savo broliuku, kurio jis negali kontroliuoti, pareiškė Straussas.

Strausso nuomone, reikalai pasikeis, kai balsuotojai pradės lyginti du kandidatus: Reaganą ir Carterį. Jie pamatys, kad Carteriui rūpi tie patys sunkumai, kaip ir visiems amerikiečiams. Jis juos pergyvena, jis turi tas pačias vertybes, kaip ir daugumas. Niekas Carterio nelygins su tobulybe, bet lygins su Reaganu. Balsuotojai kiekvienas klaus savęs: Kas būtų geriau man ir Amerikai: Reaganas ar Carteris? Ir jie pasirinks Carterį, pasakė perrinkimo komiteto pirmininkas Robertas Straussas.

— Urugvajuje 11 Pietų Amerikos valstybių susitarė steigti bendrąją rinką.

Neseniai Sovietų Sąjunga ištrėmė tris moteris, režimo priešininkes, žmogaus teisių kovotojas. Nuotraukoje — Tatjana Goričeva, rašytoja, filosofė, prisidėjusi prie slaptų laikraščių leidimo. Dešinėje — Natalija Malachovskaja, filologė, moterų slapto laikraštėlio redaktorė. Jos laikraštis ragino sovietų motinas ir žmonas protestuoti, kad jų vyrai ir vaikai siunčiami mirti į Afganistaną.

Siūlo reformuoti olimpines žaidynes

Chicago. — Dienraštis "Chicago Tribune" vedamajame kalba apie pasibaigusią Olimpiadą ir sako, kad ten išdalinti medaliai sutepti afganų laisvės kovotojų krauju. Labai tinka, kad daugiausia tų medalių ir laimėjo Sovietų Sąjunga. Dienraštis nurodo, kad jau kelios praeities olimpiados buvo suteptos. Miunchene 1972 m. įvyko teroristų puolimas, Montrealio žaidynes boikotavo 40 valstybių, Maskvos — boikotavo 60 valstybių. Yra ženklų, kad politika dominuos ir 1984 m. žaidynėse Los Angeles mieste. Logiškiausias sprendimas būtų perkelti olimpines žaidynes į pastovias neutralias vietas. Žiemos žaidynės siūloma ruošti Šveicarijoje, o vasaros — senovės Olimpiadų vietoje, prie Olimpo kalno Graikijoje. Laikraštis siūlo atsisakyti: vėliavų, himnų, tautinių uniformų ir ciniško skirstymo atletų į mėgėjus ir profesionalus. Tik tada tos žaidynės taptų atletinės pažangos ir tarptautinio susipratimo šventėmis, rašo "Chicago Tribune".

Mažėja socialistų naftos ištekliai

Maskva. — Sovietų ekonomistas prof. Oleg Bogomolov įspėjo, kad ateinančiame dešimtmetyje šeši Europos satelitai, be to, Kuba, Vietnamas ir Mongolija turės kitur ieškoti naftos šaltinių, nes Sovietų Sąjunga nebegalės jų aprūpinti. Prieš penkerius metus socialistinis blokas 70 nuoš. savo naftos gaudavo iš to bloko šaltinių. Ekonomistas patarė socialistinėms šalims ieškoti energijos iš akmens anglių, vandens, atominių jėgainių, be to, pradėti taupyti energiją.

Monako princesė planuoja skirtis

Monte Carlo. — Monako kunigaikštystės atstovas Nadia Lacoste paskelbė, kad princesė Caroline išsiskyrė su savo vyru Philippe Junot. Šis advokatas Paryžiuje nusistebėjo, kaip Monako dvaras galėjo tokią žinią paskelbti, nes ji netikra. Pora nutarusi iki rugsėjo 1 d. nieko neskelbti apie savo santuoką ir apsvarstyti padėtį. Yra vilčių, kad pora dar nutarsi tęsti vedybinį gyvenimą.

Irane sušaudytas aviacijos vadas

Teheranas. — Irano radijas paskelbė, kad penktadienį sušaudytas buvęs karo aviacijos viršininkas gen. Said Mehdiyun, po revoliucijos vadovavęs aviacijos jėgoms. Jis buvęs vienas pagrindinių sąmokslo prieš revoliucinę vyriausybę vadų, siekęs perduoti Irano valdymą dar šacho paskirtam premjerui Shahpourui Bachtiarui.

Irane įvyko helikopterio nelaimė, kurioje prezidentas Bani Sadras vos išvengė mirties. Prezidentas su trim savo asistentais skrido netoli Irako sienos. Helikopteris pradėjo gesti ir pilotas neteko kontrolės. Helikopteris sudužo, trys asmenys lengvai sužeisti, tačiau Bani Sadras liko visiškai sveikas.

Žudynės Salvadore

San Salvador. — Policija Salvadore surado dar 31 kūną įvairiose miesto dalyse. Užsienio korespondentai rašo, kad Salvadore prasideda civilinis karas, ginkluotos komunistų ir dešiniųjų grupės tęsia žudymus, kurių vyriausybė neįstengia sustabdyti.

Neturima planų vėl pulti Iraną

Washingtonas. — Baltieji rūmai ir gynybos departamentas paneigė kolumnisto Jack Andersono paskelbtą žinią apie naujus planus pulti Iraną ir išvaduoti amerikiečius įkaitus. Pasiremdamas "patikimais šaltiniais" kolumnistas rašo, jog Irano puolimas numatytas spalio mėn. viduryje, prieš lapkričio 4 d. rinkimus. Prezidentas nutaręs, kad pavykusi invazija ir įkaitų išvadavimas būtų labai džiaugsmingai sutiktas ir galėtų paveikti rinkimų rezultatus.

Baltieji rūmai pareiškė, jog ši žinia "absoliutiškai neteisinga". Sugestija, kad vyriausybė pradėtų karą dėl politinių motyvų yra visiškai neatsakinga, sakoma pareiškime.

Vėl aštriai pakilo mėsos kainos

Washingtonas. — Darbo departamentas paskelbė naują urmo kainų kilimą liepos mėn.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Irako sostinėje Bagdade nuo elektros vielų kilo gaisras kino teatre. Kilus panikai, žuvo 59 žmonės, daugiausia vaikai, 45 buvo sužeisti, daugiausia sutrypti prie išėjimo durų.

— Penktadienį ugniakalnis Mt. St. Helens vėl sprogo ir išmetė garų ir dulkių kamuolį į 15,000 pėdų aukštį. Išsiveržimas laikomas menku.

— Angolos vyriausybė paskelbė, kad pradėtas dar 22 revoliucijos priešų teismas. Prieš dvi savaites buvo sušaudyti 16 sabotažo grupės narių, kurie sprogdinimais terorizavo sostinę Luandą. Naujasis teismas vyksta Huambo mieste.

— Italijoje nušautas Sicilijos Castelvetrano miesto meras Vito Lipari, krikščionių demokratų politikas. Įtariama, kad jį nušovė Mafijos nariai.

— Europos Bendrosios rinkos ministerių tarybos prezidentas, Liuksemburgo užsienio reikalų ministeris Gastonin Thorn lanko Viduriniųjų Rytų sostines. Bendroji rinka ieško būdų, kaip išspręsti Izraelio-Arabų konfliktą.

— Zimbabvės informacijos ministeris pasakė parlamente piktą kalbą prieš valstybės baltuosius, ypač prieš pasitraukusį kariuomenės vadą gen. Peter Walls, kuris kritikavo Zimbabvės vyriausybę. Ministeris pridėjo, kad visi baltieji, kurie galvoja, kaip Walls, turėtų nieko nelaukdami išvažiuoti iš Zimbabvės, kuri išsiversianti ir be jų.

Karščių ir sausros paliestos žemės ūkio sritys tiek nukentėjo, kad tai jau pradėjo atsiliepti produktų kainose. Vištiena pabrango net 23.5 nuoš., jautiena — 7.4 nuoš., kiauliena — 13.7 nuoš. Šios kainos greit pasirodys maisto parduotuvėse.

Naftos produktų kainos, ypač gazolino, kai kur pradėjo kristi. Trys naftos bendrovės: Gulf Oil, Cities Service ir Conoco gazolino urmo kainas numušė 3 c. galionui. Viską sudėjus, liepos mėn. urmo kainos pakilo 1.7%.

Plečiasi Lenkijos darbininkų streikas

Lenkai reikalauja laisvų darbo unijų

Varšuva. — Kaip jau rašyta, Lenkijoje jau pusantro mėnesio įvairiose įmonėse reiškiasi darbininkų streikai ir nerimas. Trečiadienį sustreikavo 17,000 darbininkų Gdynės laivų dirbtuvėse. Streikai prasidėjo liepos 1 d., kada vyriausybė, spaudžiama ekonominės krizės, atšaukė kai kuriems maisto produktams skirtas valstybines subsidijas. Atšaukimas ypač palietė mėsos ir jos produktų kainas, kurios pakilo 40 — 60 nuoš. Kai kurie produktai buvo išimti iš reguliarių maisto parduotuvių ir perkelti į vadinamas komercines mėsines, kur kainos daug aukštesnės, nors ir jos yra valstybės nuosavybė.

Pirmieji darbininkų reikalavimai buvo : maisto kainų mažinimas ir darbininkų algų pakėlimas. Vyriausybė beveik visuose streikuose patenkino reikalavimus. Rugpiūčio 12 d. Varšuvoje užsienio spaudai konferenciją su ruošė Lenkijos vyriausybė. Į klausimus atsakinėjo Jerzy Lukaszewicz, nacionalinis komunistų partijos sekretorius. Jis pranešė, kad vyriausybė peržiūrės darbininkų atlyginimų struktūrą. Šiam reikalui partija ir vyriausybė paskyrė 1.1 bil. dol., iš kurių bus pakeltos algos. Vyriausybė, paaiškino sekretorius, pritaria teisingiems reikalavimams ir žiūrės, kad visi gautų teisingas algas, nors jos, žinoma, negali būti lygios visiems darbininkams. Bus pakeistos ir kai kurių maisto gaminių kainos.

Įdomu, kad sekretorius, kalbėdamas su reporteriais, panaudojo kelis kartus žodį 'streikas', kurio paprastai komunistai vengia, nes įrodinėja, kad tokių dalykų socialinėse šalyse nebūna. Mėgsta panaudoti "darbo sustabdymas". Lukaszewicz pripažino, kad streikai gali įvykti ir komunistinėje visuomenėje.

Praėjusią savaitę, šalia algų ir maisto produktų kainų pakeitimo, darbininkai ėmė reikalauti ir politinių nuolaidų. Kai kurios įmonės net reikalavo paminklo darbininkams, žuvusiems anksčiau buvusiose riaušėse 1956, 1970 metų streikuose. Gdynėje "streiko komisija" reikalavo sugrąžinti į darbą Aną Walentynowicz, kuri buvo atleista iš darbo dėl to, kad ji buvo 1970 m. streiko vadovybės narė. Įmonės vadovybė, pasitarusi su valdžia Varšuvoje, sutiko priimti į darbą merginą ir dar du prieš 10 metų atleistus streiko vadus.

Daugelyje įmonių dar nepatenkintas darbininkų reikalavimas liečia laisvųjų darbininkų unijų steigimą, nes darbininkai nepatenkinti dabartinėmis valdžios įsteigtomis unijomis, kurioms tik rūpi partijos ir valdžios reikalavimai, o ne darbo žmonių interesai.

Varšuvos valdžia supranta, kad laisvosios unijos gali sukelti labai rimtų problemų. Rugpiūčio 19 d. Lenkijoje įvyksta darbo unijos pareigūnų rinkimai. Liublino geležinkeliečiai reikalauja, kad būtų leista patiems darbininkams, o ne komunistų partijai parinkti kandidatus. Jei valdžia patenkintų šį darbininkų reikalavimą, panašūs reikalavimai galėtų kilti kitose komunistinėse šalyse. Maskva šį reikalą atidžiai seka. Nepriklausomos unijos galėtų suduoti smūgį patiems komunistų partijos pagrindams.

Lenkijos premjeras Edward Babiuch penktadienį kreipėsi į tautą televizijos programoje. Jis ragino darbininkus mesti streikus, kuriuos kursto "Lenkijos liaudies priešai", nes Lenkija negali sau leisti tokio liuksuso. Dirbkite ir tęskite diskusijas dirbdami, vyriausybė bandys jus patenkinti, kalbėjo premjeras. Jis tačiau pabrėžė, kad mėsos kainų pakeisti negalima bent iki ateinančių metų rudens. Vyriausybė nenusileido ir dėl kitų reikalavimų, kurie kenksmingi valstybei, neturį nieko bendro su darbininkų interesais ar dirbančiosios klasės siekimais.

Sovietų žinių agentūra "Tass" paskelbė, kad Varšuvos pakto valstybės rugsėjo mėn. pradžioje turės karinius manevrus Rytų Vokietijoje ir Baltijos apygardoje.

Tą pačią dieną, kai premjeras kalbėjo į tautą, iš Sovietų Sąjungos grįžo komunistų partijos vadas Edward Gierek. Kaip žinoma, 1970 metų darbininkų streikai privertė pasitraukti tuo metinį partijos vadą Gomulką.

Pasitraukė P. Korėjos prezidentas Choi

Seoulas. — Pietų Korėjos prezidentas Choi Kyu Hah šeštadienį pasitraukė iš pareigų, sakydamas, kad Korėjai reikia "naujų vadų". Kalbėdamas televizijoje, jis nurodė, kad jo pareigos krizės laikotarpiu, po prezidento Park Chung nužudymo pernai spalio 26 d., užbaigtos, dabar tenka taikingai perduoti galią kitiems.

Pagal konstituciją prezidento pareigos pereina premjerui Park Choong, tačiau jis jas laikys iki elektorių kolegijos susirinkimo, kuris, spėjama, išrinks prezidentu generolą Chun Doo Hwan.

Gen. Chun, 47 m., po Parko nužudymo gavo pareigas išaiškinti atentato dalyvius ir visus sąmokslo rėmėjus. Šiose pareigose jis ne tik suėmė tuos, kurie atentatą organizavo, bet atsikratė ir savo konkurentų, įtakingesnių kariuomenės generolų. Dabar jam kelias prezidento vieton liko atviras. Jį remia grupė jaunesnių karininkų, be to, karo stovio sąlygomis, jis vadovauja Gynybos Saugumo komandai, kuri tvarko visus valstybės reikalus.

— Brazilijos vyriausybės įstatymas smarkiai suvaržo svetimšalių imigraciją. Ne tik bus varžomi naujieji ateiviai, bet deportavimas gresia ir seniau atvykusiems.

— Salvadore šūviu lengvai sužeistas vienas JAV diplomatas.

KALENDORIUS

Rugpiūčio 18 d.: Agapitas, Elena, Mantautas, Alė.

Rugpiūčio 19 d.: JonasEudes, Namadija, Astys, Šviesuolė.

Saulė teka 5:59, leidžiasi 7:49

ORAS

Apsiniaukę, laukiama lietaus, griaustinio, temperatūra dieną 80 l., naktį 70 l.

LIETUVIAI CALIFORNIJOJ

Los Angeles lietuvių šaunusis atžalynas, tautinių šokių šokėjai Nuotr. A. Gulbinsko

GRAŽUS PAMINĖJIMAS IR SUTIKTUVĖS

Į Santa Moniką prieš keletą metų iš Chicagos persikėlė gyventi buv. Lietuvos operos solistė Alodija Dičiūtė-Trečiokienė. Įsikūrė čia ne per toli nuo Pasifiko, kur jos rezidenciją, esant ramiam orui, pasiekia ritmingas didžiulio vandenyno bangų ošimas. Kaip bendras dėsnis, kad sako, jog lakštingala negali nečiulbėti, taip ir ši dainos puoselėtoja žymią savo namų dalį yra paskyrusi dainos menui. Didokame kambaryje iškiliai garbingą vietą užima fortepionas, ir jo akordai dažnai susilieja su jūros bangų ošimo ritmu. Į šią dainavimo studiją atvyksta ne viena losangelietė, dainos mylėtoja, savo balso tonui paderinti.

Nors Alodija Trečiokienė dainavimo studiją vedė ir būdama Chicagoje, taip pat ir ten gyweno tarp lietuvių, bet prieš 20 metų mirus jos vyrui, ji nebenorėjo Chicagoj visam laikui pasilikti, tad nusprendė atsikelti prie savųjų į Los Angeles. Mat čia jos sūnus Leopoldas Trečiokas jau nuo anksčiau yra įsikūręs Santa Monikoj, kur sėkmingai veda medicinos daktaro praktiką. Čia gyvena ir jos brolis inž. Anatolijus Dičius, ir netoliese — eilė senų pažįstamų ir draugų, kaip pav., Vincė Jonuškaitė-Zaunienė ir kt.

Los Angelej solistė Alodija Trečiokienė gražiai įsijungė į vietos lietuviškojo gyvenimo ritmą. Šalia to, kad ji padeda ne vienam dainos mylėtojui balsą lavinti ir paruošia juos dainuoti scenoje, retkarčiais ir ji pati padainuoja. Taip pat ją dažnai sutiksi įvairiuose parengimuose ar šventėse. Gyvenime tačiau kiekvienam tenka turėti pergyvenimų, kartais ir tokių, kurie palieka žaizdą visam laikui. Taip ir Alodijai, ypač netekimas mielojo vyro, a. a. pulk. dr. Juozo Trečioko.

Nuo šio skaudaus įvykio, 1960 m. liepos 17 d., šiemet suėjo 20 metų. Jam paminėti Los Angelėj ir Chicagoj buvo atlaikytos šv. Mišios. Pratęsdama tą paminėjimą, liepos 17 d. popietėj į savo gražią rezidenciją ji pasikvietė gausų būrį savo artimųjų ir kaimynų. Kiemo vejoje, po amžinai žaliuoja šiu, plačiai šakas išplėtusiu avokadu, ir kitų medžių pavėnėje (nes dieną, kaip paprastai Kailfornijoje, buvo saulėta ir siekė apie 100 laipsnių Farenheito) buvo išrikiuoti stalai, gausiai apdėti, kaip pasirodo, ne tik dainos mene, bet ir kulinarijoj gerą skonį turinčios šeimininkės gaminiais. Besivaišindami ir besišnekučiuodami pobūvio dalyviai iki saulėlydžio gražiai pabendravo su miela šeimininke, kartu atjausdami jos pergyvenimus.

Kartu su tuo šeimininkė paskelbė, kad šis pobūvis yra skirtas dar ir kitam jų šeimos įvykiui, būtent naujai iš Chicagos persikėlusio į Santa Moniką agronomo Vlado ir ponios Eleonoros Velžų įkurtuvėm. Juos rišą gimi nystė ta, kad dr. Leopoldas Trečiokas yra vedęs Velžų dukterį Nijolę. Pastaroji yra advokatė ir Santa Monikoj turi savo kabinetą, nemažai patalkininkaudama ir mūsų lietuviškiems reikalams. Vladas Velža Chicagoje buvo plačiai įsitraukęs į visuomeninį darbą, ypatingai Lietuvių Bendruomenėj, kurį laiką vadovaudamas Marquette Parko apylinkei. Netenka abejoti, kad jis parems ir čionykštę lietuviškąją veiklą. Pobūvio dalyviai jį sveikino ir linkėjo sėkmės.

J. K-nis

CEPELINŲ SUBATVAKARIS

Los Angeles skautų-čių stovyklavietės komitetas, norėdamas baigti išmokėti stovyklavietės skolas, rugsėjo mėn. 13 d. 7:30 v. v. Šv. Kazimiero parapijos salėje ruošia linksmą ir sotų cepelinų subatvakarį.

Ant stalo bus ir vyno ąsotis ir cepelinų iki soties... Programą atliks mūsų šaunus jaunimo orkestras ir jų dainininkai.

Stalus rezervuoti iš anksto pas B. Dabšienę 665-4303, A. Venckienę 393-2803.

Šiuo metu stovyklavietėje linksmai ir kultūringai stovyklauja daugiau kaip 100 skautukų ir skaučių grynai lietuviškoje ir skautiškoje dvasioje, praleidžia 2 gražias savaites pušyno priegloboje.

Vaja

DVIEJUOSE HORIZONTUOSE

KAI KITI JAU VISKĄ PASAKĖ

Apie praėjusią šokių šventę Chicagoje įspūdžiai ir panegirikos lietuvių spaudoje ir radijo valandėlėse jau išsakyti, išlieti. Šventė beveik šimtu procentų vertinta teigiamai, su vienu kitu priekaištu dėl šventės leidinio, inž. Vyt. Kutkaus uždaromosios kalbos, na, ir išankstinės šventės reklamos nebuvimo spaudoje.

Šį kartą, jau gyvendamas toli nuo Chicagos, nebebuvau įtrauktas į šventės spaudos komisiją, dėl kurios nepaminėjimo šventės leidinyje liejamos ašaros, ir atostogų proga nuvykęs į šventę neatstovavau jokio laikraščio ar kurios informacinės tarnybos. Prieš kelis mėnesius iš spaudos patyręs, kad į šventę bilietai jau išparduoti, o vėliau spekuliantai už bilietus kainas gali labai pakelti (šventės dieną įsitikinau, kad kai kurie asmenys turėjo atsarginių bilietų ir juos siūlė už faktinąją kainą), mažai vilties beturėjau, kad šokių šventės metu į Amfiteatrą papulsiu. Bet reikalai pakrypo gerojon pusėn, kai vienas artimiausių bičiulių rašyt. Al. Baronas tuo reikalu kreipėsi į šventės rengėjų komiteto pirm. J. Talandį. J. Talandis atsakė: tegu nesirūpina, bilietai bus. Jis žodį tesėjo: šventės dieną sėdėjom naujai įrengtame spaudos, radijo ir TV balkone pačioje Amfiteatro palubėje, iš kur matyti didingiausias vaizdas: masiniai šokėjų audžiami audiniai su įvairiais raštais, išplaukiančiais iš šokių tekmės. Ta vieta gera ir tuo, kad čia patsai komisijos narių pavardžių ir esą kitų trūkumų. J. Talandis labai aiškiai pasiteisino: šventės leidinį suredaguoti jis prašęs eilės laikraštininkų, rašytojų, atseit, specialistų, bet nė vienas jų nesutikęs. Tada tą sunkų darbą atlikti paprašė jau kitos srities žmogų — inž. J. Barį. Mano nuomone, šventės leidinys iš inž. J. Bario rankų išėjo pusėtinai neblogas: išvengta skiedalų, tuščios retorikos, o spaudos komisijos klausimas žymiai originaliau išspręstas, negu praėjusių švenčių leidiniuose, nes visų pagrindinių spaudos komisijos narių nuotraukos, ne oficialios pozinės, bet šiaip labai gyvenimiškos, leidinyje yra. Tad ar to neužtenka už vieną kitą, o gal ir dešimtį parašytų straipsnių.

Bičiulis Alfa Nakas pasigenda išankstinės reklamos prieš šventę spaudoje, smulkiau aprašant kiekvieną šventėje dalyvausiančių šokėjų grupę. Mano manymu toks uždavinys būtų buvęs labai sunkus, viena kita grupė gal būtų likusi ir visai neaprašyta. Antrą vertus, visa tai telpa šventės leidinyje. Dienraštis ar savaitraštis po dienos kitos ar savaitės nukeliauja į šiukšles, tuo tarpu švenčių leidiniai išlieka knygų lentynose, nukeliauja į kitas šalis, o vienas kitas egzempliorius papuola į Lietuvą. Kaip džiaugsis ten žmonės, pamatę, kad išeivijoje yra tiek daug šokėjų grupių, kurias daugiausia sudaro mūsų jaunimas.

Ačiū Dievui, kad šį kartą nereikėjo daugybės propagandinių straipsnių apie šokių šventę. Dėlto ir lietuvių spaudos puslapiai per tą laiką buvo ne tokie nuobodūs, atausti įvairiomis aktualesnėmis, svarbesnėmis žiniomis bei pranešimais. Antra vertus, niekada netikėjau ir netikiu, kad propagandinių straipsnių rašymas laikraštininkui atneštų kokią garbę ar kreditą. Gal tik tiek, kad tuo laikraštininkas "pasitarnauja lietuvybei".

Tokios tai mano užuominos bei pastabos prisimenant tikrai gražią VI-ją šokių šventę, kuri dar ilgai liks gyva mano ir daugelio ją mačiusių atmintyje. Šventės išvakarėse Jaunimo centre masėje lietuvių vėl liks ilgai atmintinomis. Deja, ir su skausmo akimirkomis. Tą vakarą, gal jau paskutinį kartą šioje žemėje, taip gyvai šnekėjomės ir ateities planus mezgėm su vienu mano artimiausiu bičiuliu iš tėviškės dienų. Kas galėjo tada patikėti, kad už savaitės jį pagriebs kažkokia sunki, netikėta liga ir kad man įtemptai reiks laukti liūdno skambučio su žinia, kad pirmuoju pasitaikiusiu lėktuvu reikia skristi į Chicagą, iš kurios liepos 7 d. išvažiavom tokie linksmi ir patenkinti.

VL. R.

ŠIMTAI TŪKSTANČIŲ MALDININKŲ

Krokuva. — Kaip kasmet, taip ir šiemet šimtai tūkstančių maldininkų, daugiausia Silezijos angliakasių, drauge su savo šeimomis daylvavo maldos kelionėje į Piekary Dievo Motinos šventovę, pusiaukelėj tarp Krokuvos ir Katovicų, Lenkijoje. Šioje kelionėje dažnai dalyvaudavo ir Karolis Wojtyla, kaip darbininkas, kaip studentas, kunigas ir vėliau kaip Krokuvos arkivyskupas. Pernai Karolis Wojtyla Piekary Dievo Motinos šventovę aplankė jau kaip šv. Petro įpėdinis Jonas Paulius II. Prisimindamas šias savo keliones ir susitikimą su maldininkų miniomis, Jonas Paulius II šiemet į Piekary maldininkus kreipėsi radijo kalba.

Los Angeles jaunimo choras vienos šventės metu. Diriguoja mokytoja Razutienė. Nuotr. A. Gulbinsko

LIETUVIŠKAS GALVOSUKIS

(Lithuanian Heritage - Jigsaw Puzzle)

Sudedamas Lietuvos žemėlapis iš 551 gabaliukų galvosukio formoje. Išleido Baltic Associate, Boston, Mass.

Mokyklinio amžiaus, jaunimui padės išmokti Lietuvos Istoriją, atrasti jos žymiausias vietoves, supažindins su jos garsiaisiais žmonėmis. Šis žaidimas tinka ne tik jaunimui, bet ir kiekvienam suaugusiam tinkamai praleisti laiką. Kaina $12.95. Ekstra už persiuntimą, Illinois gyventojai prideda 78 ct. valstijos mokesčio. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Second class postage paid at Chicago, Ill. Published daily except Sundays, Legal Holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society.
Publication Number (USPS — 161000)

Subscription Rates $40.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. $38.00. Foreign countries $40.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
Chicago ir Cook County	$40.00	$22.00	$15.00
Kanadoje ..... U.S.A	40.00	22.00	15.00
Užsienyje	40.00	22.00	15.00
Kitur	38.00	20.00	13.00
Savaitinis	25.00	15.00	—

● Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

● Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:00, šeštadieniais 8:30 — 12:00.

● Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

LAIŠKAS

Labai gerb. Redaktoriau!

Nebe pirmas kartas "Draugas" (1980 m. rugpiūčio 7 d., Nr. 186) ir kiti mūsų laikraščiai nepaprastai mane tituluoja Pasaulio lietuvių bendruomenės Garbės teismo primininku.

Atitaisydamas viešai kartojamą klaidą, pranešu, kad PLB Toronto seimo metu naujojo Garbės teismo pirmininku išrinkome *dr. Juozą Sungailą.*

Tamstai, pone Redaktoriau, pagarbus

Dr. Bronius Nemickas

DOSNŪS ŽMONĖS

Chicagoje vadinamame March of Dimes vajuje buvo surinkta 196,000 dol. Pinigai bus daugiausia pasinaudoti paremti tyrimus, mediciniškus patarnasiekiant, kad mažėtų defektyvūs gimimai.

Advokatų Draugija
VALDEMARAS BYLAITIS
IR
VINCAS BRIZGYS
Teisių daktarai
2458 W. 89th Street, Chicago, Ill.
Visi tel. 778-8000
Valandos pagal susitarimą

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
Telef. — 337-1285
AKIŲ LIGOS - CHIRURGIJA
Ofisas:
700 North Michigan, Suite 409
Valandos pagal susitarimą

SOPHIE BARCUS
RADIO ŠEIMOS VALANDOS
Lietuvių kalba: nuo pirmadienio iki penktadienio perduodama nuo 4:00 val. p.p. iki 5:30 val. p.p. per tą pačią stotį. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Telef. 434-2413
1490 A M.
7159 S. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

Under the Sword of Damocles
A novel by
ANATOLE KAIRYS
Translated from the Lithuanian by
NIJOLĖ GRAŽULIS
This book is dedicated to all those who have suffered and died because of Communism and Nazism.
This revised and enlarged edition was published by the Lithuanian Literary Assn., Chicago 1980.
Kaina su persiuntimu $10.95.
Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629
Illinois gyv. dar prideda 60 ct. valstijos mokesčio.

DR. K. G. BALUKAS
Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Jei neatsiliepia, skambinti 374-8004
Priima ligonius pagal susitarimą

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val.; pirm., antr., ketv. ir penkt. 1:00 - 5:00 val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

Dr. Ant. Rudoko kabinetą perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: pirmad. ir ketv. 1-4 ir 7-9: antrad. ir penkt. 10-4: šeštad. 10-3 val.

Ofs. tel. 735-4477; Rez. 246-2839
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Specialybė — Nervų ir Emocinės ligos
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — BE 3-5893
Specialybė Akių ligos
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

Ofs. PO 7-6000, Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave. Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

Įstaigos ir buto tel. 652-1381
DR. FERD. VYT. KAUNAS
Gydytojas ir Chirurgas
DIPLOMATE, AMERICAN BOARD OF FAMILY PRACTICE
1407 So. 49th Court, Cicero, Ill.
Kasdien 10-12 ir 4-7 išskyrus treč. ir šešt.

DR. IRENA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJA
2659 W. 59 St., Chicago
476-2112
Val. pagal susitarimą. Pirm., antr., treč. ketv. 10 iki 6 val. Šeštad. 10 iki 1 val.

Tel. ofiso ir buto: OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvis gydytojas
3925 West 59th Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-4 val. popiet ir 6-8 val. vak. Treč. ir šešt. uždaryta.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Val.: Kasdien nuo 10 v. ryto iki 1 v. p.p.
Ofiso tel. RE 7-1168; rezid. 239-2919

Ofs. HE 4-1818; Rez. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-mos ir Campbell Ave. kampas)
Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. 3 iki 7 v. p. p. Tik susitarus.

Tel. 282-4422, 372-5222, 236-6575
Dr. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Ofisai:
111 NO. WABASH AVE.
4200 NO. CENTRAL AVE.
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "Contact lenses"
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 popiet ir ketv. 5-7 vak.
Ofiso tel. 776-2880, rezid. 448-5545

Ofiso tel. HE 4-2123, namų GI 8-6195
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Val.: pirm., antrad., ketv. ir penktad. 2-5 ir 6-7 — iš anksto susitarus.

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772
DR. PETRAS ŽLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val.: pirm., antr. ketv. ir penkt. 2—7) šeštadieniais pagal susitarimą.

Apsimoka skelbtis dien. DRAUGE, nes jis plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis, gi skelbimų kainos yra visiems prieinamos.

Visų lietuvių rūpestis

LITUANISTINĖS MOKYKLOS

Amerikos lietuvių švietimo bei mokyklų istorija labai sena. Gal nedaug kas žino, kad pirmoji lietuviška mokykla JAV-bėse buvo įkurta jau 1888 metais, Mahoney City mieste, Pennsylvanijoje, prie Šv. Juozapo parapijos. Jos pradininkas — kun. P. Ažubalis. Taigi 1988 metais minėsime lituanistinio švietimo Amerikoje 100 metų sukaktį.

Senoji lietuvių išeivija buvo šiame krašte įsteigusi daugybę parapinių liet. mokyklų, beveik prie kiekvienos didesnės parapijos. Kurį laiką lietuvių kalba buvo dėstomoji. Buvo paruošti ir išspausdinti lietuviški vadovėliai. Šioje srityje didelį darbą yra atlikusios lietuvės vienuolės seselės, ypač Šv. Kazimiero seserys. Jų vedamoje mokyklose neretais atvejais lietuviškai turėjo mokytis ne tiktai lietuvių kilmės mokiniai, bet ir itų tautybių. Atsirado netgi lietuviškai kalančių negrų. Šių mokyklų dėka lietuvių kalbos egzistavimas buvo gerokai pratęstas. Iš šių mokyklų auklėtų lietuviukų nemažas skaičius išėjo aukštesniuosius ir aukštuosius mokslus, daugybė kunigų, spaudos darbuotojų, lietuviškai ne tiktai gražiai kalbančių, bet ir rašančių. Didelė laimė, kad jų kad ir nelabai didelį skaičių savo tarpe turime.

Su pokario metų imigracijos banga atsirado tūkstančiai naujų lietuvių mokinių. Daug kur jie rado tebevykikiančias lietuviškas parapines mokyklas, gražiai įsikūrusius ankstesnės išeivijos rūpesčiu bei lėšomis pastatytuose pastatuose. Tačiau pamažu mokymo sistema keitėsi, ėmė vyrauti šeštadieninės lituanistinės mokyklos. 1958 metais senosios parapinėse mokyklose ar naujai įsikurusiose šeštadieninės lietuvių kalbos mokėsi 5740 mokiniai. Bet ne šio rašinio uždavinys pateikti išsamių lietuviškų mokyklų Amerikoje istoriją. Reikia grįžti prie šiandieninės realybės, o ji labai aktuali ir be galo kieta.

Neturime po ranka mūsų lituanistinių mokyklų statistikos, tačiau nedaug suklysime pasakę, kad šiandien turime gal tik apie 30 lituanistinių mokyklų, kuriose mokosi gal tik apie pusantro tūkstančio mokinių. Šie skaičiai yra labai maži, turint galvoje, kad lietuviškai kalbančių tėvų vaikų, kurie galėtų ir turėtų lietuvių kalbos mokytis, galėtumėm priskaityti apie 8000.

Visi gerai žinome, kad lituanistinės mokyklos yra po šeimos svarbiausias lietuvybės ramstis, kuris padeda išlaikyti lietuvių kalbą ir ją perduoti ateinančioms kartoms. Taigi reikia dėti visas pastangas, kad lituanistines mokyklas lankytų galimai daugiau vaikų.

Nereikia daryti klaidos ir nepalikti lituanistinių mokyklų reikalų tiktai mokinių tėvams, mokytojams ir Lietuvių Bendruomenės apylinkėms.

*

Lietuvių Bendruomenės Švietimo tarybos rūpesčiu buvo paruošti ir išleisti pakankamai geri vadovėliai lituanistinėms mokykloms, savo puošnumu neatsilieką nuo šio krašto vadovėlių. Lituanistinės mokyklos vis dar turi pakankamą skaičių nuoširdžiai pasišventusių mokytojų, kurie šeštadienio poilsio laiką skiria mokyklos bei mokinių reikalams. Atsiranda ir mokykloms išlaikyti reikalingų lėšų. Vienos dalis jų gaunama tėvų sumokamų mokslapinigių keliu, kita ateina aukomis ir LB apylinkių parama. Surandamos mokykloms patalpos, mokslo priemonės, inventorius. Tačiau pagrindinis objektas vis dėlto lieka vaikas, mokinys.

Čia ir yra mūsų lituanistinių mokyklų silpnoji pusė, taip sakant "Achilo kulnis", didžiausias visų rūpestis.

Rugsėjo mėnesio pradžia, kada mokyklos atveria mokiniams savo duris, jau čia pat. Vadinasi, pats vėliausias laikas pagalvoti, paieškoti priemonių, kaip būtų galima mokinių skaičių mūsų lituanistinėse mokyklose padidinti. Bet pirmiausia reikia paieškoti priežasčių, kodėl mokinių skaičius mažėja. Jų yra keletas.

Lituanistinėms mokykloms labai daug pakenkė lietuviškų kolonijų menkėjimas, mūsų tautiečių vis didėjantis teritorinis išsisklaidymas, bėgimas į priemiesčius bei užmiesčius, profesiniais sumetimais persikėlimas į tolimas vietoves, kur lietuvių mažai tegyna ar kaip ir nėra.

Visi gerai žinome nemalonią tiesą, kad pokario meto išeivių vaikai dar gerai lietuviškai kalbėjo ir kalba, tačiau to ne visada galima pasakyti apie jų vaikaičius. Daugelyje jaunų šeimų namų kalba yra jau nebe lietuvių. Susikūrė nemaža tautiškai mišrių šeimų, kurios lietuvių kalba tėra reta viešnia. Antra vertus, laiko stoka, tolimi atstumai ne visiems teikia galimybę suvežti savo vaikus į lituanistines mokyklas. O vis dėlto tai žymia dalimi galima.

*

Turime gražių pavyzdžių, kai jaunų šeimų tėvai bei motinos kiekvieną šeštadienį atveža savo, o kartais drauge ir lietuvių kaimynų vaikus į lituanistines mokyklas. Tokios motinos — kilnios mūsų Vargo mokyklos motinų, mokiusių vaikus prie ratelių, darbo tęsėjos. Yra daug šaunių lietuvaičių, kurios kad ir už nelietuvių ištekėjusios, sugeba vaikus lietuvių kalbos namie bei mokyklose mokyti. Šiam reikalui daug kur gražiai patarnauja ir į mūsų šeimas atėję nelietuviai "žentai". Padėka ir jiems. Pavyzdžiai rodo, kad turint gerų norų, lituanistinę mokyklą galima surasti kad ir už keliasdešimt ar net šimto mylių.

Visiems įtemptai ir sutartinai dirbant, daug ką galima atlikti, taigi ir mokinių skaičių lituanistinėse mokyklose pakelti. Reikia tik imtis skubios ir planingos akcijos. Į šį darbą turėtų įsijungti vis tie asęėmenys, kuriems rūpi lietuvybės šiame krašte išlaikymas: LB apylinkės, dvasininkai, mūsų organizacijų, ypač skautų, ateitininkų, neolituanų, sporto organizacijų vadovai, tautinių šokių grupių bei chorų nariai ir visi kiti taurūs lietuviai.

Akcijos tikslas — paveikti jaunus tėvus, kad jie siųstų savo vaikus nuo šių mokslo metų pradžios į lituanistines mokyklas. Jeigu nėra galimybių juos ten nuvežti, sudaryti sąlygos tai padaryti, suorganizuoti susisiekimo priemones

Priemonės įvairios. Pirmiausia tokius tėvus suregistruoti, paskui atsargiai ir mandagiai jiems priminti lietuviško mokymo reikalą. Čia geriausia padėtų įtakingų žmonių — pačių mokytojų, gerbiamų profesionalų, organizacijų vadovų asmeniški kontaktai. Jeigu tai būtų sunkiai įmanoma, galima naudoti telefoninius pasikalbėjimus ar nuoširdžiai parašytus laiškus. Nuoširdus kvietimas gali duoti ir gerus vaisius.

Lietuviškoji visuomenė turi visomis išgalėmis — darbu, aukomis, savo dėmesiu remti lituanistines mokyklas ir jose dirbančius mokytojus, mokinių tėvų komitetų narius. Padėkime ir tiems, kurie nuoširdžiai lituanistinėmis mokyklomis rūpinasi. *b. kv.*

AR JAV GALI VADOVAUTI PASAULIUI

Staigus JAV politikos pakitimas pakerta sąjungininkų solidarumą

P. GAUČYS

Afganistano įvykiai ir nesėkmingas JAV mėginimas išvaduoti savo įkaitus Irane atšaldė JAV ir jų sąjungininkų santykius, nes prez. Carterio nauja politika buvo žalinga sąjungininkų interesams. Ryšium su tuo V. Europos spaudoje buvo daugybė kritiškų pasisakymų. Būdingi ir įdomūs anglų „Sunday Times" Londone ir vokiečių „Sueddeutsche Zeitung" Miunchene.

„Sunday Times" klausia, ar JAV atsisakė pretenzijų vadovauti laisvajam pasauliui. Nuo to laiko, kai JAV iškilo kaip pasaulio galingiausia valstybė, toks klausimas būtų buvęs beprasmiškas. Nūdien jis neišvengiamas, ypač europiečiams. Jiems krinta į akis padėties netikrumas, silpna vadovybė, ūkinė krizė ir apskritai nusivylimas, kad iš 200 milijonų tautos neatsiranda geresnių kandidatų į prezidentus kaip J. Carteris ir R. Reaganas.

Esą daug kas galvoja, kad Maskva netikėtai laimėjo premiją už įsiveržimą į Afganistaną, nes tuo ji suskaldė vakariečių solidarumą. Dalinai dėl to esą kalti europiečiai sąjungininkai, ypač Prancūzijos priešamerikietiškas nusiteikimas. Kalta ir Carterio administracija. Nesitariama su sąjungininkais. Carterio naivus viešas pasakymas, kad Maskva jį apgavo. Šalia to kongresas ir respublikonų prezidentiniai kandidatai pagelbėjo sukurti beveik šaltojo karo atmosferą. Carteriui daromi priekaištai ir dėl šacho nuvertimo, neparėmimo JAV draugų ir jų interesų. Dabar po sovietų įsitvirtinimo Afganistane ir Irano suirutės vakariečiams padaryta žala visų jaučiama.

Anot „Sunday Times", Carterio prezidentavimui būdinga neįvykdyti geri norai. Jo noras išspręsti arabų—žydų konfliktą yra geras pavyzdys. Iš teigiamų jo prezidentavimo pusių „S.T." pažymi pagerėjusius santykius su Lotynų Amerika, kuriuos simbolizuoja Panamos kanalo sutartis (kurią respublikonai laiko JAV interesų išdavimu). Teigiamai vertinama ir Egipto—Izraelio taikos sutartis, santykių pagerėjimas su juodąja Afrika.

Carterio pastangos tvarkyti ūkinius reikalus, ypač kova prieš infliaciją, nebuvo sėkminga. Tačiau, iš esmės žiūrint, Amerikos ūkis tebėra stiprus ir turtingas įvairiais ištekliais. To nepaisant, piliečių nepasitenkinimas ūkine raida gali R. Reaganą pasodinti į Baltuosius rūmus.

Atsakydamas į klausimą, ar JAV atsisakė savo pretenzijų vadovauti pasauliui, „S.T." atsako, kad ne. Nepaisant visų netobulumų ir dabarties laikams netinkamos konstitucijos, JAV ir pramatomoje ateityje pasiliks didvalstybė. Tai yra vienintelė Vakarų pasauly vyriausybė, galinti vykdyti politinę galią, kartais su žala mažesnėm valstybėm. Kur kitur gali rasti tokią laisvės ir galios junginį? Dabar svarbu, rašo „S.T.", kad Washingtonas rastų būdą užtaisyti atsiradusį plyšį tarp Europos ir JAV.

Miuncheno „Sueddeutsche Zeitung" savo straipsny pažymi, kad JAV sau ieško naujo vaidmens. Amerika jau nebėra pasaulio vadovas ar policininkas. Taip pat ir ne paraližuotas milžinas, kuris po Vietnamo ir Watergato atsuko savo nugarą pasauliui. Tačiau dar niekas nežino, koks tas vaidmuo turi būti. Amerika vis dar tebėra tokia didelė, tokia nepriklausoma ir taip įsitikinusi savo pranašumu, kad galėtų užmiršti likusį pasaulį ir kai kurias jo problemas. Visa, kas amerikietiška, yra gera, ir todėl reikalai atrodo savaime kaip nors susitvarkys. Tai esąs Nobelio pasaulio palikimas, optimizmas, kurio negalėjo nuneigti intelektualų pesimizmas.

Bet išorinė ramybė esanti apgaulinga, milžinas susijaudinęs. Irane patirtas įkaitų pažeminimas padarė gilią įtaką. Kraštas mėgina remtis savo vidine jėga, o ne ieškoti paramos iš šalies.

Pastaruoju metu Washingtonas padarė daug staigių pakeitimų, kurie stebino ir kėlė pasitikėjimo JAV klausimą. Esą negalima prez. Carterį laikyti atsakingu už JAV politikos neatspėjamumą, nes JAV laikysena visad buvusi neatspėjama. Iš kitos pusės, JAV užsienio politika, anot „S.Z.", visad pasižymėjo misionierišku uolumu. Šiaip ar taip Naujasis pasaulis iškilo iš valdymo maklerystėmis užsiėmusio Senojo pasaulio ir užsidarė izoliuodamasis nuo jo. Vidinė politinė raida ir nuotaikos nulemdavo, kokios politikos laikytis tuo ar kitu laiku. Pirmam savo gyvavimo šimtmetyje JAV beveik nesikišo į užsienio reikalus, o antram į ją įtrengė kaip didelė valstybė. Po I-jo pas. karo europiečiai turėjo problemų su prez. W. Wilsonu, o II-jo pabaigoje Churchilliui buvo sunku suprasti F. Rooseveltą, H. Trumaną ir F. Dulles, kurie JAV laikė nenugalimomis.

Dabar JAV nebėra nenugalimos, visa tai pakito. Amerika nėra pasaulio pagrindu. Amerikos visuomenė turi įsisąmoninti reikalą tokiam pakitimui. Galiausiai, visuomenės nuotaikos nulems JAV užsienio politikos kryptį. „S.Z." įsitikinimu amerikiečiai ateityje nebesiduos stumdomi. Šitokią būsimą užsienio politiką esą jau galima atspėti.

Respublikonų partijos prezidentinis kandidatas Ronald Reagen ir kandidatas į viceprezidentus George Bush

— Pietvakarių Afrikoje auga įdomus augalas — afrikietiška akacija.

Jos šaknys nepaprastai tvirtai įsiskverbia į žemę net 68 metrų gilumon.

JAV LB krašto valdybos pirm. Vytautas Kutkus (k.) Washingtone kalbasi su buv. JAV ambasadorium Jungtinėse tautose ir JAV delegacijos pirmininku Belgrado konferencijoje

Nuotr. K. Ambrozaičio

KOMUNISTINIAI VĖJAI AZIJOJE

J. MIŠKINIS

Azijoj demokratija neturi didelio pasisekimo. Dabartiniai politikų stebėtojai džiuginančių rezultatų neduoda. Čionai taip pat politinė įtampa plečiasi, dangus niaukiasi. Daugeliui kyla klausimas, ar Azijoje demokratija iš viso gali klestėti?

Juk visos naujos Azijos valstybės , kurios susikūrė po Antrojo pasaulinio karo, kenčia nuo dažnų sukilimų, ekonominio nedatekliaus ir nuo tautinio nesusipratimo trūkmės. Atrodo, kad ten, pasak stebėtojų, trūksta demokratiškai nusiteikusių valstybininkų bei administratorių. Be to, kai kurios šio kontinento valstybės kovoja su apgaulingais komunizmmo pažadais, žadančiais žydintį "rojų". Sovietai visokiais būdais ir priemonėmis stengiasi šias nuotaikas Azijoje palaikyti, kaip ir Afrikoje. Yapč daug dėmesio jie kreipia į tai, kad visomis jėgomis ir propaganda būtų šalinamas abejojimas jų nuoširdumu bei ekonomine parama.

Net ir indai dažnai lenda į sovietų propagandinį žvejybos bučių. Atrodo, kad Indija kai kada tiki pražūtingai komunizmo propagandai ir jų pažadams, kartais nukrypsta sovietų pusėn. Mat, Indija išbuvusi tris šimtus metų anglų valdžioje ir kovojusi už laisvę išugdę anglams neapykantą, todėl indai lengvai ir dabar pasiduoda Kremliaus propagandai.

Indijos nenuoširdumas ir nepasitikėjimas anglais yra daugeliui suprantamas. Indai per kovas ir ilgų šimtmečių pasyvų pasipriešinimą atgavo pilną laisvę. Anuomet indų tautoje buvo sukelta anglams didelė neapykanta. Jie nepoilgo susilaukė užtarėjų — Kremliaus komunistų. Todėl indai greit pasuko į tą pusę, iš kurios išgirdo savo tautinių interesų užtarimą ir jųjų pastangų parėmimą. Sovietai tuojau susiorientavo ir suprato dideles galimybes, stipriai įsijungdami į indų neva tautinių reikalų gynimą ir propagandiniu būdu išsijuosę skatino indus neapykantos nė tik anglams, bet ir Vakarams. Taigi Kremliaus despotams lengva buvo užkariauti indų širdis ir pakreiti savo pusėn, nes sovietai neturėjo kivirčių su Indija ir ėmė reikšti visokius pažadus, laimėdami tuo indų tautos pritarimą ir, žinoma, sau prielankumą vien tik tuo, kad sovietai pritaria anglų semrkimui. Beveik panašiai buvo ir okupuotoje Lietuvoje. Kai į Lietuvą įžygiavo vokiečių armijos ir sustabdė bolševikų išvežimus, kad ir nepatiko mūsų tautai Hitlerio politika, vis tiek lietuviai tuo kritišku metu laikė vokiečius savo artimais, nes jie išgelbėjo tūkstančius lietuvių iš kankinimų ir mirties.

Sovietų tikslai ir prielankumas yra aiškus, būtent: varyti indus komunistiniam bučiun ir iš palengvo slopinti Indijos laisvę. Vakarai, ypač Š. Amerika, įvairiomis progomis bando Indijai komunistinį pavojų priminti ir indų atmerkti akis dėl komunistų gresmės ir politinio bičiuliavimosi su Kremliaus despotais. Dažnas bendras politikos vedimas su komunistų bloku daugeliui vis dar darosi neaiškus ir sunkiai suprantamas.

Žinoma, komunistinė spauda džiugauja, kad raudonoji vėliava kyla virš Indijos vargingos žemės ir neturtingai gyvenančių indų.

Daugeliui yra žinoma, kad virš 300 milijoninė indų tauta, seniau europiečių buvo alinama, bet ji savy slėpė pajėgumą, tautoje glūdinčią galybę.

(Nukelta į 5 psl.)

ANTRAS PASAULIS

ALOYZAS BARONAS

(Ištrauka iš to paties vardo humoristinio romano)

28

Svarbiausia kad laikrodis gražiai blizgėtų, tai priduoda rankom taurumo, pajuodosiom nuo visokių fabriko suodžių ir alyvų.

— Vieną kartą atėjo Stauskis ir sako:

— Galas, vyrai. Užsidarė ne tik laikrodžių prekyba, bet uždarė ir tą prekybininką.

— Kokį prekybininką? — nustebo Tamas.

— Kokį? Lietuvį? Sakyk tu man, — šaukė, net lempa mirkčiojo, Stepas rėksnys.

— Bet Stauskis daugiau nė žodžio. Tokie vyrai sutverti visokių teisingumo organų nemalonumui. Biznis yra biznis. Stauskis nė žodžio. Ir tol nė žodžio, kol kartą į karčiamą aktorius atsinešė anglišką dienraštį ir ten visa laikrodinė istorija išguldyta taip, kaip parapijos biuleteny savaitinė veikla. Ir taip Garmus, iš lėto užsigerdamas alaus, ir paaiškino, kad viskas vyko geležinkelio prekių pakrovimo stoty. Tas stotis reikėtų labai vertinti lietuviškumo požymiu. Jose darbavosi, tikriau per jas praėjo šimtai lietuvių, rašytojų, žurnalistų, policininkų, paštininkų ir priedo daug be jokių profesijų, bet valgyti turinčių, taigi ir pinigą užsidirbti privalančių lietuvių. Na, o kur prekės, ten ir visokie prekių pareikalavimai ir ne būtinai jau labai doru būdu. Daugiausia tuo rūpinosi airiai, italai ir visokio plauko bosai ar pusbosiai, sunkvežimių vairuotojai ir pagaliau nuo vogimo sauganti policija.

Ir, žinoma, didelių tragedijų neįvykdavo. Dingsta nežinia kaip ir kur didelis kilimas, tūkstančio dolerių vertės. Nėra, tai nėra. Draudimas sumoka, o fabrikas tuo būdu vietoj vieno du parduoda. Na, o tą dingusį kas nors nuperka už šimtinę. Žinoma, čia viskas eina draudimo bendrovių sąskaiton, bet negi dabar verksi, žiūrėdamas į tų bendrovių pasistatytus dangoraižius. Taip sau ir ėjo viskas padoriai, ir tenka apgailestauti, kad lietuviai į šį nuostabų biznį beveik neįsijungė. Šis nesugebėjimas lyg ir buvo aptemdęs šviesų lietuvių atminimą, kol pagaliau vienas brolis tautietis išgelbėjo lietuvių vardą. Žinoma, ne taip jau reikšmingai, kaip koks lietuvis gerų dolerinių gamintojas, apie kurio tobulą darbą rašė visos Amerikos laikraščiai.

Stoties lietuvius prekių krovimo darbams atstovavo palyginti jaunas ir išprūsęs lietuvis, į tą darbą patekęs palankių aplinkybių dėka, nes teko dirbti naktinėj pamainoj, o naktis yra gimdytoja ir globėja.

Ir kaip laikraštis rašo, lietuvis Tulys naktį iš jau nuplėštom plombom vagono išnešė laikrodžių dėžę ir įsidėjo ją į savo mašinos bagažinę. Ir visa tai pamatė pirmą naktį budįs žioplys policininkas, kuriam niekas neišaiškino šio sudėtingo proceso aplinkybių. Policija visus tuos žygius apsaugodavo, gaudama tam tikrus procentus, o šis policininkas, tikras avinas, to visai nesuprato ir stojo ne šias operacijas vykdančią, o jį pasamdžiusios stoties pusėn. Be abejo, kalčiausi buvo sargai, kurie jauno policininko neapšvietė. Bet buvo šaukštai po piet, ir Tulys buvo užlaužtas. Privertė atidaryti bagažinę, surašė aktą, žodžiu, mūsų vargšas tautietis tapo tarpusavio nesusižinojimo auka. Žinoma, stotyse prekių į šalį buvo nugabenta gal už milijonus dolerių, daugiausia mažuose įpakavimuose. Kas ėmė, tas žinojo, kad brangieji daiktai yra ne kelis šimtus svarų sveriančiuose maišuose. Žmogus neišneši siuvamos mašinos, bet įvairių adatų, žirklučių antakiam rauti ir auginti, medicinos įrankių, net golfo kamuoliukų ir visokių kitokių žmogaus buičiai užtikrinti smulkių vertybių tik nešk.

Ne, teisme, kaip rašė Garmaus atneštas laikraštis, buvo Tulys paklaustas:

— Kodėl tu paėmei tą dėžę su laikrodžiais?

— Pamačiau, kad vagonas praviras, tai bijojau, kad kas mažesnių dėžių neišvogtų. Žodžiu, paėmiau apsaugoti.

— Bet kodėl padėjai į savo mašinos bagažinę?

— O kur kitur dėsi? Iš kitur gali pavogti.

Suprantama, argumentai tikrai nesunaikinami, bet teisėjas buvo netikintis Tomas ir būtų mūsų brolį lietuvių pasodinęs, bet traukinių stoties pareigūnai atsiėmė kaltinimą. Esą, iškilmingai išmetam Tulį iš darbo, o toliau nesvarbu, juk vis tiek nieko nepelnysi, tai tegu bus tik pamoka kitiems vogėjams.

Taip rašė laikraštis ir visi pas Tamą besėdį apgailestavo skaudų lietuvio likimą, tapusį tarpžinybinio netobulumo auka. O daug vėliau paaiškėjo, kad jaunasis policininkas turėjo taip pat apleisti darbą. Vyresnieji sargai jam taip viską sutaisė, kad jis buvo paleistas, kaip nesugebąs eiti pareigų. Ir, žinoma, tai galėjo paliudyti net ir Tulys.

(Bus daugiau)

S. M. Perpetua, seselė kazimierietė, Chicagos vienuolyno lietuviškos bibliotekos ir muziejaus vedėja, "Chicago Catholic" redaktoriui A. E. Wall rodo perfotografuotą skaidrę iš kun. Antano Staniukyno fotografijų rinkinio. Kun. Staniukynas paliko apie tūkstantį tokių fotografijų maždaug iš 1914 metų ir senesnių. Tai labai vertingas turtas, įamžinęs ano meto lietuvių veiklą Amerikoj.

JUBILIEJINĖS IŠKILMĖS ŠV. KAZIMIERO SESERŲ VIENUOLYNE

Šių metų rugpiūčio 16 dieną aštuaniolika seselių minėjo vienuolinių įžadų gyvenimo penkiasdešimties metų sukaktį ir septynios seselės minės dvidešimt penkerių metų sukaktį.

Šventės minėjimas prasidėjo iškilmingomis šventomis Mišiomis bei apeigomis seserų koplyčioje 10:30 valandą ryto.

Šioms pamaldoms vadovavo kun. Stanley Gaučias, kaip pagrindinis celebrantas dalyvaujant vyskupui Vincentui Brizgiui. Kartu koncelebruos Monsinjoras Damasus A. Mozeris, kun. Bruno Grinis, kun. Frank Kelpšas, kun. John Kuzinskas, kun. Vito Mikolaitis, kun. John W. Savukynas, MIC, kun. G. Slominski, kun. Boniface Vaisnoras, MIC, kun. Bill Zavaski ir kun. Anthony Zakarauskas. Pamokslą pasakys kun. John Kuzinskas. Vargonais gros ir chorui diriguos ses. Ella Kasper, giedos Šv. Kazimiero seserų vienuolijos choras.

Šios iškilmės yra ypač brangios seselėms jubiliatėms. Jos eucharistinėje aukoje su dėkingumo malda kils į dangiškąjį Tėvą, dėkodamos už gausias malones, joms suteiktas. Seselės Jubiliatės tvirtai tesėjo pasiaukojime dieviškai meilei. Šiandien su didesniu ryžtingumu pakartos duotąjį pažadą ir atnaujins savo Sužieduotiniui geros valios ištikimą meilą. Tepriima Meilės Viešpats Jubiliačių tobulą auką.

Auksinį jubiliejų mini:

Seselė M. Emanuele iš Visų Šventų parap., Roseland, Chicago.

Seselė M. Kordia iš Švento Antano parapijos, Cicero.

Seselė M. Malvina iš Švento Kazimiero parapijos, Chicago Heights.

Seselė M. Prudencia iš Švento Kazimiero parapijos, Worcester, Mass.

Seselė M. Marcelina iš Švento Vardo parapijos, Brooklyn, N. Y.

Seselė Hilda Marie iš Švento Kazimiero parapijos, Philadelphia, Pa.

Seselė Elena Marie B. iš Švento Kazimiero parapijos, Philadelphia, Pa.

Seselė M. Reparata iš Dievo Apvaizdos parapijos, 18-tos Chicago.

Seselė M. Teofanija iš Visų Šventų parapijos, Roseland, Chicago.

Seselė M. Teresina iš Švento Mykolo parapijos, North Side, Chicago.

Seselė M. Urbona iš Švento Kazimiero parapijos, Worcester, Mass.

Seselė M. Lydija iš Šventos Onos parapijos, Luzerne, Pa.

Seselė Julia M. Stankus iš Nekalto Prasidėjimo parap., Brighton Park.

Seselė M. Dolores iš Šventos Onos parapijos, Luzerne, Pa.

Seselė M .Melanija iš Nekalto Prasidėjimo parapijos Brighton Park.

Seselė M. Anella iš Nekalto Prasidėjimo parapijos, Brighton Park.

Seselė M. Viatora iš Šv. Petro parapijos, Boston, Mass.

Seselė M. Serafija iš Nekalto Prasidėjimo parapijos, Brighton Park.

Keturios jubiliatės garbina Dievą amžinybėje: Seselė M. Amabilis Benzinaitė, seselė M. Toma, seselė M. Natalina ir seselė M. Kliara.

Sidabrinį Jubiliejų švenčia:

Seselė M. Dolorina iš Švenčiausios Širdies parapijos, White Deer, Texas.

Seselė Bernadetta Marie iš Švento Kazimiero parapijos, Philadelphia, Pa.

Seselė Rita Marie iš Šv. Kazimiero parapijos, Mount Carmel, Pa.

Seselė Wanda Marie iš Švento Kazimiero parapijos, Gary, Ind..

Seselė Grace Ann iš Šventos Ritos parapijos, Marquette Park, Chicago.

Seselė Maria Eva iš Švento Jurgio parapijos, Bridgeport, Chicago.

Seselė M. Loretta iš Švento Kryžiaus parap., Town of Lake, Chicago.

Sveikiname mūsų mylimas ir brangias jubiliates, vienijamės su jumis ir drauge dėkojame Dievui už jo palaiminimą, pagalbą, ir ištvermę iki šiol. Taipgi maldaujame ištvermės malonės ir tvirtumo aukotis pašaukimo tarnyboje, kol Dievas pasikvies mus į dangaus karalystę.

Privačiai šves deimantinį jubiliejų seselė M. Celestina iš Šv. Trejybės parapijos, Newark, N. J.

Seselė Della Marie iš Šv. Antano parapijos, Forest City, Pa.

Seselė M. Sylvia iš Šv. Kazimiero parap., Worcester, Mass. švenčia deimantinį jubiliejų rugpiūčio 15-tą dieną Joseph Marie Viloje, Holland, Pa.

KOMUNISTINIAI VĖJAI AZIJOJE

(Atkelta iš 3 pusl.)

Indai visai nevaldo mėsos, o ryžių ar kruopų išmirkytą saują sukramtę gali 18 valandų į parą dirbti. Pavyzdžiui, anksčiau į JAV emigravę indai visus stebino nepaprastu taupumu. Uždirbtus pinigus persi#sdavo Indijon namiškiams, iš tenai gaudavo maišelį ryžių pramitimui Amerikoje. Ir nūdien daug kam sunku įsivaizduoti ir suprasti indo gyvenimos sunkumus. Bet komunistų propagandistai gerai žino ir todėl indų tautoje skverbiasi su visokiais pažadais ir komunistinėmis idėjomis. Tą pat vykdo ir kitose Azijos atsilikusiose tautose, skelbdami savo spaudoj ir per radij, kad Azijoje yra aktyvių komunistų trys milijonai.

LIETUVIAI FLORIDOJE

Palm Beach, Fla.

ĮDOMIOS ASMENYBĖS

Viena iš seniausių Floridos amerikiečių kultūrinių ir nepolitinių organizacijų yra Palm Beach Round Table. Jau 48 metai, kai ši organizacija veikia Floridoje. Jos tikslas kviesti įdomias asmenybes — rašytojus, poetus, menininkus, visuomenininkus ar valstybininkus su paskaitomis, rengti koncertus ir kitus kultūrinius parengimus savo nariams ir visuomenei.

Neseniai buvo pakviesti buvęs teisėjas Webster, dabartinis FBI direktorius, admirolas Stamford Turner, CIA direktorius, ir Marvin Stone, "US News and World Report" redaktorius. Palm Beach Paramont teatro salė, talpinanti apie 2 tūkstančius žmonių, buvo perpildyta. Įėjimas tik su iš anksto pasirūpintais gana brangiais bilietais.

Visi trys svečiai kalbėtojai labai įdomios asmenybės, ir publika su įdomumu klausėsi jų pasakojimų iš jų plačios veiklos, išreikšdami pagarbą dažnais plojimais.

P. Webster kalbėjo, kaip sunkūs laikai atėjo FBI tarnybai. Dėl įvairių persekiojimų ir priekaištų daugelis gerų tarnautojų pasitraukė, o naujų gerų gana sunku gauti. Admirolas Turner tarp kitų pastabų pažymėjo, kad jo tarnybai labai trukdo senato ir kongreso CIA tikrinimo komisijos, kurių yra septynios. Tų komisijų, jis sakė, užtektų vienos arba daugiausia dviejų. Dėl per didelio skaičiaus žmonių įjungimo ir supažindinimo su šia konfidencialia tarnyba įvairios žinios be reikalo ar per anksti išeina viešumon.

P. Stone buvo daugiausia vadovo pareigose. Jis supažindino su abiem kalbėtojais ir kalbėjo trumpai apie žurnalistinius sunkumus šiame krašte. Išvadoje abiejų prelegentų kalbas galima būtų gal sutraukti į šias mintis: atstatyti žmonių pasitikėjimą FBI ir CIA tarnybomis ir sustabdyti tendencingą ir nepalankią propagandą prieš tas dvi Amerikai taip svarbias tarnybas.

Šias ir panašias progas išgirsti įdomių kalbėtojų, praturtinti savo žinių bagažą, panaudojant tas žinias dažnai ir mūsų reikalams, atrodo, tikrai praverstų.

Z. Strazdas

LAIŠKAI DRAUGUI

SENIAI ŽUDO

Rugpiūčio 8 d. "Draugo" laidoje A. Rz. straipsnyje "Naujas KGB metodas..." rašo, kad KGB, be kalinimo bei "gydymo", pradėjo naudoti ir eismo "nelaimės" priemones kitaip manančius likviduoti. Eismo "nelaimės" priemonės taip pat jau seniai praktikuojamos. Artima mano giminaitė jau 1956 m. autovežimio buvo sutraiškyta tariamoje eismo nelaimėje, kai ji iš Vilniaus universiteto buvo atvažiavusi į namus provincijoje atšvęsti dvidešimtąjį gimtadienį. Kodėl ji šitai šėtonų įstaigai buvo rakštis, gal tik velionei ir KGB težinoma, o juk laidotuvių metu vienas profesorius taip apie ją kalbėjo: "Tu negyvenai tik sau ir savo artimiesiems, tu gyvenai visam pasauliui ir norėjai viso pasaulio žmones priglausti prie savo širdies". Vardo ir pavardės neminėjau sąmoningai.

K. Radvila

— Visi labai domisi infliacija: pinigo vertė krinta, viskas brangsta. Ar ir senovėje yra buvę tokių reiškinių? Istorikai sako, kad infliacija prasidėjo Romoje prieš 1600 metų, kai vyriausybė, norėdama savo iždą pa pildyti, pradėjo leisti pinigus. Per šimtą metų infliacija ėjo tik rai pasiutusiu greičiu, ir po to šimto metų, pavyzdžiui, grūdų kainos jau buvo pakilusios šimtą tūkstančių kartų! Visa imperi jos prekyba subyrėjo. Tuo metu imperiją valdžiusieji imperatoriai stengėsi aprūpinti liaudį, kad ji nemirtų badu. Dėl to ir duonos būdavo duodama nemokamai ir į cirkus leidžiama už dyką. O kainos vistiek kilo, ir imperatorius Dioklecionas net išleido tokį sunkiai suprantamą kainoms ir pajamoms tvarkyti įstatymą, o kai ir tai nepadėjo, imperatorius pasitraukė ir, sako, pradėjo auginti kopūstus.

(Iš "Nidos" kalendoriaus)

PUIKI DOVANA ŠVENČIŲ IR KITOMIS PROGOMIS

ŠV. RAŠTO NAUJOJO TESTAMENTO

ANTRA LAIDA

—Išleido—

Mecenatas — Prel. Juozas Karalius

Naujasis Testamentas yra pratiško formato, įrištas kietais viršeliais. Vertimas padarytas gražia lietuvių kalba. Mecėnato dėka laida parduodama prieinama kaina.

Gaunama "DRAUGO" knygyne

Kaina — $8.00

Illinois gyventojai prašomi pridėti 50 centų mokesčiams ir persiuntimui. (Kitur gyvenantieji pridėkite 25 centus).

Gera proga visiems įsigyti Naująjį Testamentą. Siųskite užsakymus:

DRAUGAS
4545 West 63rd Street
Chicago, Illinois 60629

Dipl. agronomui

A. † A.

JURGIUI BUBLIUI mirus,

jo žmonai ELENAI, dukteriai RŪTAI, žentui ir kitiems giminėms reiškiame gilią užuojautą ir kartu liūdime.

Lietuvių Agronomų Sąjungos Valdyba

A. † A.

Inž. JOKUBUI KREGŽDEI mirus,

jo žmonai VIKTORIJAI ir dukrai JONEI su ŠEIMA reiškiame gilią užuojauą ir kartu liūdime.

Kazlauskų šeima ir Vilūnai

A. † A.

IGNUI UŽGIRIUI mirus,

Jo dukrai Birutei ir žentui Jonui Jasaičiams su šeima nuoširdžiausią užuojautą reiškia

DAINAVOS ANSAMBLIS

Kuopos nariui

A. † A. VINCUI TIKNEVIČIUI mirus,

jo žmoną Onutę, sūnus ir jų šeimas nuoširdžiai užjaučia

Jūrų Šaulių Kuopa "KLAIPĖDA"

A. † A.

EDVARDUI NAKUČIUI

mirus, reiškiame gilią užuojautą jo žmonai Dr. Aldonai ir šeimai.

DANUTĖ ir JUOZAS DANIAI

Ottawa, Canada

A. † A. KUN. JONUI GRIGONIUI

mirus, jo motinai ONAI, seserims ONAI ir VERUTEI NIKŠTĖNIENEI su šeima, broliui JUOZUI su šeima, giminėms ir artimiesiems šioje sunkioje skausmo valandoje nuoširdžią užuojautą reiškiame.

Ona ir Kazys Raliai
Genė ir Juozas Čyvai

Perskaitę Draugą, duokite jį kitiems pasiskaityti.

LAISVĖ TAIP PAT ĮPAREIGOJA

Ar mes atliekame laisvės pareigą savo tautai?

Bent vienu atžvilgiu mes galime ją nesunkiai atlikti, būtent pridėdami $5.00 įstojimo mokesčio. Jokių kitų mokesčių nereikės, išskyrus už pasirinktas knygas su trečdaliu nuolaidos.

Klubas siunčia savo nariams informacijas apie naujai išleidžiamas knygas.

Už $5.00 ar daugiau paimdami lietuviškų knygų per metus, mes galime per Lietuviškos Knygos Klubą palaikyti gyvą LAISVĄ LIETUVIŠKĄ KNYGĄ. Už tai mes gausime pasirinkti visus Klubo leidinius trečdaliu pigiau.

Rašykite prie pirmos progos:

LIETUVIŠKOS KNYGOS KLUBUI
4545 West 63rd Street
Cicago, Illinois 60629

EUDEIKIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue
Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7-1741-2

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktoriai

6845 SOUTH WESTERN AVE.
Tel. 737-8600-01

9837 SOUTH KEDZIE AVE.
Tel. 422-2000

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago
1410 So. 50th Av., Cicero
Tel. 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) ir SŪNŲS

2314 W. 23rd PLACE Tel. VIrginia 7-6672
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
11028 Southwest Highway, Palos Hills, ILL. Tel. 974-4410

PETRAS BIELIŪNAS

4348 SO. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

JURGIS F. RUDMIN

3319 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-39

POVILAS J. RIDIKAS

3354 SO. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

VASAITIS - BUTKUS

1446 So. 50th Ave., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

S. M. Perpetua, seselė kazimierietė, Chicagos vienuolyno lietuviškos bibliotekos ir muziejaus vedėja, "Chicago Catholic" redaktoriui A. E. Wall rodo perfotografuotą skaidrę iš kun. Antano Staniukyno fotografijų rinkinio. Kun. Staniukynas paliko apie tūkstantį tokių fotografijų maždaug iš 1914 metų ir senesnių. Tai labai vertingas turtas, įamžinęs ano meto lietuvių veiklą Amerikoj.

JUBILIEJINĖS IŠKILMĖS ŠV. KAZIMIERO SESERŲ VIENUOLYNE

Šių metų rugpiūčio 16 dieną aštuaniolika seselių minėjo vienuolinių įžadų gyvenimo penkiasdešimties metų sukaktį ir septynios seselės minės dvidešimt penkerių metų sukaktį.

Šventės minėjimas prasidėjo iškilmingomis šventomis Mišiomis bei apeigomis seserų koplyčioje 10:30 valandą ryto.

Šioms pamaldoms vadovavo kun. Stanley Gaučias, kaip pagrindinis celebrantas dalyvaujant vyskupui Vincentui Brizgiui. Kartu koncelebruos Monsinjoras Damasus A. Mozeris, kun. Bruno Grinis, kun. Frank Kelpšas, kun. John Kuzinskas, kun. Vito Mikolaitis, kun. John W. Savukynas, MIC, kun. G. Slominski, kun. Boniface Vaisnoras, MIC, kun. Bill Zavaski ir kun. Anthony Zakarauskas. Pamokslą pasakys kun. John Kuzinskas. Vargonais gros ir chorui diriguos ses. Ella Kasper, giedos Šv. Kazimiero seserų vienuolijos choras.

Šios iškilmės yra ypač brangios seselėms jubiliatėms. Jos eucharistinėje aukoje su dėkingumo malda kils į dangiškąjį Tėvą, dėkodamos už gausias malones, joms suteiktas. Seselės Jubiliatės tvirtai tesėjo pasiaukojime dieviškai meilei. Šiandien su didesniu ryžtingumu pakartos duotąjį pažadą ir atnaujins savo Sužieduotiniui geros valios ištikimą meilą. Tepriima Meilės Viešpats Jubiliačių tobulą auką.

Auksinį jubiliejų mini:

Seselė M. Emanuele iš Visų Šventų parap., Roseland, Chicago.

Seselė M. Kordia iš Švento Antano parapijos, Cicero.

Seselė M. Malvina iš Švento Kazimiero parapijos, Chicago Heights.

Seselė M. Prudencia iš Švento Kazimiero parapijos, Worcester, Mass.

Seselė M. Marcelina iš Švento Vardo parapijos, Brooklyn, N. Y.

Seselė Hilda Marie iš Švento Kazimiero parapijos, Philadelphia, Pa.

Seselė Elena Marie B. iš Švento Kazimiero parapijos, Philadelphia, Pa.

Seselė M. Reparata iš Dievo Apvaizdos parapijos, 18-tos Chicago.

Seselė M. Teofanija iš Visų Šventų parapijos, Roseland, Chicago.

Seselė M. Teresina iš Švento Mykolo parapijos, North Side, Chicago.

Seselė M. Urbona iš Švento Kazimiero parapijos, Worcester, Mass.

Seselė M. Lydija iš Šventos Onos parapijos, Luzerne, Pa.

Seselė Julia M. Stankus iš Nekalto Prasidėjimo parap., Brighton Park.

Seselė M. Dolores iš Šventos Onos parapijos, Luzerne, Pa.

Seselė M .Melanija iš Nekalto Prasidėjimo parapijos Brighton Park.

Seselė M. Anella iš Nekalto Prasidėjimo parapijos, Brighton Park.

Seselė M. Viatora iš Šv. Petro parapijos, Boston, Mass.

Seselė M. Serafija iš Nekalto Prasidėjimo parapijos, Brighton Park.

Keturios jubiliatės garbina Dievą amžinybėje: Seselė M. Amabilis Benzinaitė, seselė M. Toma, seselė M. Natalina ir seselė M. Kliara.

Sidabrinį Jubiliejų švenčia:

Seselė M. Dolorina iš Švenčiausios Širdies parapijos, White Deer, Texas.

Seselė Bernadetta Marie iš Švento Kazimiero parapijos, Philadelphia, Pa.

Seselė Rita Marie iš Šv. Kazimiero parapijos, Mount Carmel, Pa.

Seselė Wanda Marie iš Švento Kazimiero parapijos, Gary, Ind..

Seselė Grace Ann iš Šventos Ritos parapijos, Marquette Park, Chicago.

Seselė Maria Eva iš Švento Jurgio parapijos, Bridgeport, Chicago.

Seselė M. Loretta iš Švento Kryžiaus parap., Town of Lake, Chicago.

Sveikiname mūsų mylimas ir brangias jubiliates, vienijamės su jumis ir drauge dėkojame Dievui už jo palaiminimą, pagalbą, ir ištvermę iki šiol. Taipgi maldaujame ištvermės malonės ir tvirtumo aukotis pašaukimo tarnyboje, kol Dievas pasikvies mus į dangaus karalystę.

Privačiai šves deimantinį jubiliejų seselė M. Celestina iš Šv. Trejybės parapijos, Newark, N. J.

Seselė Della Marie iš Šv. Antano parapijos, Forest City, Pa.

Seselė M. Sylvia iš Šv. Kazimiero parap., Worcester, Mass. švenčia deimantinį jubiliejų rugpiūčio 15-tą dieną Joseph Marie Viloje, Holland, Pa.

KOMUNISTINIAI VĖJAI AZIJOJE

(Atkelta iš 3 pusl.)

Indai visai nevaldo mėsos, o ryžių ar kruopų išmirkytą saują sukramtę gali 18 valandų į parą dirbti. Pavyzdžiui, anksčiau į JAV emigravę indai visus stebino nepaprastu taupumu. Uždirbtus pinigus persi#sdavo Indijon namiškiams, iš tenai gaudavo maišelį ryžių pramitimui Amerikoje. Ir nūdien daug kam sunku įsivaizduoti ir suprasti indo gyvenimos sunkumus. Bet komunistų propagandistai gerai žino ir todėl indų tautoje skverbiasi su visokiais pažadais ir komunistinėmis idėjomis. Tą pat vykdo ir kitose Azijos atsilikusiose tautose, skelbdami savo spaudoj ir per radij, kad Azijoje yra aktyvių komunistų trys milijonai.

LIETUVIAI FLORIDOJE

Palm Beach, Fla.

ĮDOMIOS ASMENYBĖS

Viena iš seniausių Floridos amerikiečių kultūrinių ir nepolitinių organizacijų yra Palm Beach Round Table. Jau 48 metai, kai ši organizacija veikia Floridoje. Jos tikslas kviesti įdomias asmenybes — rašytojus, poetus, menininkus, visuomenininkus ar valstybininkus su paskaitomis, rengti koncertus ir kitus kultūrinius parengimus savo nariams ir visuomenei.

Neseniai buvo pakviesti buvęs teisėjas Webster, dabartinis FBI direktorius, admirolas Stamford Turner, CIA direktorius, ir Marvin Stone, "US News and World Report" redaktorius. Palm Beach Paramont teatro salė, talpinanti apie 2 tūkstančius žmonių, buvo perpildyta. Įėjimas tik su iš anksto pasirūpintais gana brangiais bilietais.

Visi trys svečiai kalbėtojai labai įdomios asmenybės, ir publika su įdomumu klausėsi jų pasakojimų iš jų plačios veiklos, išreikšdami pagarbą dažnais plojimais.

P. Webster kalbėjo, kaip sunkūs laikai atėjo FBI tarnybai. Dėl įvairių persekiojimų ir priekaištų daugelis gerų tarnautojų pasitraukė, o naujų gerų gana sunku gauti. Admirolas Turner tarp kitų pastabų pažymėjo, kad jo tarnybai labai trukdo senato ir kongreso CIA tikrinimo komisijos, kurių yra septynios. Tų komisijų, jis sakė, užtektų vienos arba daugiausia dviejų. Dėl per didelio skaičiaus žmonių įjungimo ir supažindinimo su šia konfidencialia tarnyba įvairios žinios be reikalo ar per anksti išeina viešumon.

P. Stone buvo daugiausia vadovo pareigose. Jis supažindino su abiem kalbėtojais ir kalbėjo trumpai apie žurnalistinius sunkumus šiame krašte. Išvadoje abiejų prelegentų kalbas galima būtų gal sutraukti į šias mintis: atstatyti žmonių pasitikėjimą FBI ir CIA tarnybomis ir sustabdyti tendencingą ir nepalankią propagandą prieš tas dvi Amerikai taip svarbias tarnybas.

Šias ir panašias progas išgirsti įdomių kalbėtojų, praturtinti savo žinių bagažą, panaudojant tas žinias dažnai ir mūsų reikalams, atrodo, tikrai praverstų.

Z. Strazdas

LAIŠKAI DRAUGUI

SENIAI ŽUDO

Rugpiūčio 8 d. "Draugo" laidoje A. Rz. straipsnyje "Naujas KGB metodas..." rašo, kad KGB, be kalinimo bei "gydymo", pradėjo naudoti ir eismo "nelaimės" priemones kitaip manančius likviduoti. Eismo "nelaimės" priemonės taip pat jau seniai praktikuojamos. Artima mano giminaitė jau 1956 m. autovežimio buvo sutraiškyta tariamoje eismo nelaimėje, kai ji iš Vilniaus universiteto buvo atvažiavusi į namus provincijoje atšvęsti dvidešimtąjį gimtadienį. Kodėl ji šitai šėtonų įstaigai buvo rakštis, gal tik velionei ir KGB težinoma, o juk laidotuvių metu vienas profesorius taip apie ją kalbėjo: "Tu negyvenai tik sau ir savo artimiesiems, tu gyvenai visam pasauliui ir norėjai viso pasaulio žmones priglausti prie savo širdies". Vardo ir pavardės neminėjau sąmoningai.

K. Radvila

— Visi labai domisi infliacija: pinigo vertė krinta, viskas brangsta. Ar ir senovėje yra buvę tokių reiškinių? Istorikai sako, kad infliacija prasidėjo Romoje prieš 1600 metų, kai vyriausybė, norėdama savo iždą pa pildyti, pradėjo leisti pinigus. Per šimtą metų infliacija ėjo tik rai pasiutusiu greičiu, ir po to šimto metų, pavyzdžiui, grūdų kainos jau buvo pakilusios šimtą tūkstančių kartų! Visa imperi jos prekyba subyrėjo. Tuo metu imperiją valdžiusieji imperatoriai stengėsi aprūpinti liaudį, kad ji nemirtų badu. Dėl to ir duonos būdavo duodama nemokamai ir į cirkus leidžiama už dyką. O kainos vistiek kilo, ir imperatorius Dioklecionas net išleido tokį sunkiai suprantamą kainoms ir pajamoms tvarkyti įstatymą, o kai ir tai nepadėjo, imperatorius pasitraukė ir, sako, pradėjo auginti kopūstus.

(Iš "Nidos" kalendoriaus)

PUIKI DOVANA ŠVENČIŲ IR KITOMIS PROGOMIS

ŠV. RAŠTO NAUJOJO TESTAMENTO

ANTRA LAIDA

—Išleido—

Mecenatas — Prel. Juozas Karalius

Naujasis Testamentas yra pratiško formato, įrištas kietais viršeliais. Vertimas padarytas gražia lietuvių kalba. Mecėnato dėka laida parduodama prieinama kaina.

Gaunama "DRAUGO" knygyne

Kaina — $8.00

Illinois gyventojai prašomi pridėti 50 centų mokesčiams ir persiuntimui. (Kitur gyvenantieji pridėkite 25 centus).

Gera proga visiems įsigyti Naująjį Testamentą. Siųskite užsakymus:

DRAUGAS
4545 West 63rd Street
Chicago, Illinois 60629

Dipl. agronomui

A. † A.

JURGIUI BUBLIUI mirus,

jo žmonai ELENAI, dukteriai RŪTAI, žentui ir kitiems giminėms reiškiame gilią užuojautą ir kartu liūdime.

Lietuvių Agronomų Sąjungos Valdyba

A. † A.

Inž. JOKUBUI KREGŽDEI mirus,

jo žmonai VIKTORIJAI ir dukrai JONEI su ŠEIMA reiškiame gilią užuojauą ir kartu liūdime.

Kazlauskų šeima ir Vilūnai

A. † A.

IGNUI UŽGIRIUI mirus,

Jo dukrai Birutei ir žentui Jonui Jasaičiams su šeima nuoširdžiausią užuojautą reiškia

DAINAVOS ANSAMBLIS

Kuopos nariui

A. † A. VINCUI TIKNEVIČIUI mirus,

jo žmoną Onutę, sūnus ir jų šeimas nuoširdžiai užjaučia

Jūrų Šaulių Kuopa "KLAIPĖDA"

A. † A.

EDVARDUI NAKUČIUI

mirus, reiškiame gilią užuojautą jo žmonai Dr. Aldonai ir šeimai.

DANUTĖ ir JUOZAS DANIAI

Ottawa, Canada

A. † A. KUN. JONUI GRIGONIUI

mirus, jo motinai ONAI, seserims ONAI ir VERUTEI NIKŠTĖNIENEI su šeima, broliui JUOZUI su šeima, giminėms ir artimiesiems šioje sunkioje skausmo valandoje nuoširdžią užuojautą reiškiame.

Ona ir Kazys Raliai
Genė ir Juozas Čyvai

Perskaitę Draugą, duokite jį kitiems pasiskaityti.

LAISVĖ TAIP PAT ĮPAREIGOJA

Ar mes atliekame laisvės pareigą savo tautai?

Bent vienu atžvilgiu mes galime ją nesunkiai atlikti, būtent pridėdami $5.00 įstojimo mokesčio. Jokių kitų mokesčių nereikės, išskyrus už pasirinktas knygas su trečdaliu nuolaidos.

Klubas siunčia savo nariams informacijas apie naujai išleidžiamas knygas.

Už $5.00 ar daugiau paimdami lietuviškų knygų per metus, mes galime per Lietuviškos Knygos Klubą palaikyti gyvą LAISVĄ LIETUVIŠKĄ KNYGĄ. Už tai mes gausime pasirinkti visus Klubo leidinius trečdaliu pigiau.

Rašykite prie pirmos progos:

LIETUVIŠKOS KNYGOS KLUBUI
4545 West 63rd Street
Cicago, Illinois 60629

EUDEIKIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue
Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7-1741-2

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktoriai

6845 SOUTH WESTERN AVE.
Tel. 737-8600-01

9837 SOUTH KEDZIE AVE.
Tel. 422-2000

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago
1410 So. 50th Av., Cicero
Tel. 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) ir SŪNŲS

2314 W. 23rd PLACE Tel. VIrginia 7-6672
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
11028 Southwest Highway, Palos Hills, ILL. Tel. 974-4410

PETRAS BIELIŪNAS

4348 SO. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

JURGIS F. RUDMIN

3319 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-39

POVILAS J. RIDIKAS

3354 SO. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

VASAITIS - BUTKUS

1446 So. 50th Ave., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

APLINK MUS

× **ŠIEMET CHICAGOJE ir apie Chicagą kas sekmadienį vis kur nors organizacijos, draugijos, klubai ruošia gegužines. Po ilgos pertraukos ir "Draugo" parengimų komitetas nutarė ruošti gegužinę rugp. 24 d. prie "Draugo" patalpų. Tikimasi susilaukti daug svečių. Visi kviečiami atsilankyti.**

× **"Dainavos" ansamblio** statomo veikalo "Čičinskas" solistų repeticijos įvyko rugpiūčio 8, 9 ir 10 dienomis Chicagoje, vadovaujant dirigentui Aloyzui Jurgučiui, režisieriui Petrui Maželiui iš Clevelando, jo asistentei dail. Vandai Aleknienei ir akompaniatorei Živilei Modestienei. Solistai Rimas Strimaitis ir Vytautas Paulionis buvo atvykę iš Toronto, Audronė Simonaitytė-Gaižiūnienė iš Rockfordo, Roma Mastienė iš Hinsdale bei čikagiškiai Valentinas Liorentas, Vytas Radys ir Bronius Jančys.

× **Kunigas Petras Paurazas** rodys skaidres iš jo kelionių Šv. Kazimiero seserų motiniško namo salėje, rugpiūčio 28 d., 12:45 val. po pietų, į pensiją išėjusiems. Po to bus užkandis ir proga pasisvečiuoti. Visi susidomėjusieji kviečiami atsilankyti.

× **Vladas Bacevičius,** nuolatinis "Draugo" foto bendradarbis Clevelande, atsiuntė iš skautų stovyklos Wasagoje, Kanadoje, savo ir kitų vadovų malonius sveikinimus. Rašo, kad stovyklos vadovybę sudarė: Stefa Gedgaudienė, J. Jurgutis, R. Belzinskas. Dvasios vadovas kun. R. Šakalys. Stovyklavo 120 skautų,-čių. Stovykla, kuri gerai pavyko, baigėsi rugp. 16 d. Kartu atsiuntė ir gražių nuotraukų.

× **Toronto vyrų choras "Aras"** ruošiasi koncertams. Lapkričio 22 d. choras koncertuos Jaunimo centre, Chicagoje. "Aro" koncertą ruošia "Margutis".

× **Lietuvių parengimų Chicagoje** kalendorius, yra paruošiamas "Draugo" ir skelbiamas dienraštyje kiekvieno mėnesio pradžioje. Organizacijos, norinčios, kad jų organizuojami parengimai būtų įtraukti į kalendorių, prašomos raštu ligi šio mėnesio 25 dienos pranešti "Draugui".

× **Jaunimo centro dienoje** veiks laimės šulinys, kuriam dovanas surinkti tikimasi iš mūsų visuomenės. Kiekvienuose namuose yra dalykų tinkančių paaukoti laimės šuliniui — dovanas galima įteikti Jaunimo centre. Aukodami laimės šuliniui, paremsime Jaunimo centrą.

× **Amerikos lietuvių tarybos** sukaktuvinis (keturiasdešimtasis) suvažiavimas šaukiamas spalio 18 d. Tautiniuose namuose, Chicagoje.

× **"Southwest News-Herald"** rugp. 14 išspausdino kun. J. Prunskio laišką Lietuvos reikalu.

× **Dr. J. Jurgilas,** Roncho Santa, Cal., parėmė mūsų spaudos darbus 20 dol. auka. Nuoširdžiai dėkojame.

× **Peras Nekrošius,** Racine, Wis., prie prenumeratos mokesčio pridėjo 10 dol. auką. Esame dėkingi.

× **Liubomir Hajdo,** istorijos profesorius Harvardo universitete, Santaros-Šviesos suvažiavime rugsėjo 4-7 d. Tabor Farmoj, Sodus, Mich., skaitys paskaitą "Lietuva ukrainiečių akimis". (pr.)

× **"Draugo" pereito šeštadienio** pirmieji keli šimtai numerių buvo atspausdinti su netikslia (nepakeista) data 1-jame puslapyje. Turėjo būti: "Šeštadienis, Sutarday, rugpiūtis - August 16, 1980". Skaitytojus atsiprašome.

× **Sol. Vytautas Paulionis,** dramatinis bosas-baritonas, gyvenąs Toronte, pirmą kartą Chicagoje koncertuos rugsėjo 28 d. Tame pačiame koncerte išgirsime ir sol. Neriją Linkevičiūtę. Koncertą rengia Margutis.

× **J. Valeika,** Sauk Village, Ill., aukojo 10 dol. Labai ačiū.

× **Aukų atsiuntė:** 7 dol. — V. Knistautas; po 5 dol. — Juozas Bričkus, A. Obcarskis, Adomas Venckus, V. Čekanauskas; 4 dol. — Ona Babušienė; po 3 dol. — M. Panaras, Marija Pazolienė; 2 dol. — Vlada Ragauskienė. Visiems dėkojame.

× **"The New Star",** ukrainiečių savaitraštis Chicagoje, rugpiūčio 10 d. išspausdino kun. J. Prunskio straipsnį "More Sympathy to the Oppressed Brothers", kur plačiau nupasakojama lietuvių kenčiama prievarta bolševikų okupacijoje.

× **Šakių apskr. klubo** gegužinė (piknikas) įvyks rugpiūčio 30 d., Lietuvos vyčių salėje ir sodelyje, 2455 W. 47 St., Chicago. Pradžia 2 v. Šokiams gros Evaldo Knolo orkestras.

× **Vincas Simaškė,** Albion, Mich., įvertindamas sunkų spaudos darbą, atsiuntė Garbės prenumeratos mokestį. Esame dėkingi.

× **Dr. Domas Micuta,** Waukegan, Ill., jau daugelis metų yra nuolatinis "Draugo" rėmėjas. Ir dabar gavome jo atsiųstą Garbės prenumeratos mokestį. Labai ačiū.

Jaunimo centro valdybos vicepirm. J. Jasaitis ir pirm. I. Kriaučeliūnienė aptaria Jaunimo centro dienos reikalus Nuotr. V. Jasinevičiaus

× **Į "Draugo" nuolatinių rėmėjų eiles,** grąžindami dovanų paskirstymo knygeles, aukodami po 10 dol., įsijungė:

Andrius Laukaitis, Lemontas,
Genė Budraitienė, Chicago,
A. Dameika, Durand,
T. Alenskienė, Lemontas,
Z. Sipavičius, Chicago,
Juozas Bulika, Chicago.

Visiems esame labai dėkingi.

× **Dalyvaudami "Draugo" dovanų paskirstyme** ir grąžindami laimėjimų knygeles, aukų po 10 dol. atsiuntė:

Petras Navickas, Chicago,
A. Jaščenskas, Omaha,
Emilija Totilienė, Omaha.

Visiems esame labai dėkingi.

× **Audronė Greiner,** Darien, Ill., užsisakė "Draugą" ir parėmė dienraštį 10 dolerių auka. Labai ačiū.

× **A. Markelis,** ciceriškis, dažnai paremia "Draugą". Ir dabar gavome jo 10 dol. auką. Dėkojame.

× **Gražina ir Stasys Noreikai** iš Calgary, Kanadoje, buvo į Chicagą atvykę. Užsukę į "Draugą", domėjosi spaudos darbais, paliko auką. Ačiū.

× **Kazys Gudauskas,** baltimoriškis, parėmė mūsų spaudos darbus 10 dol. auka. Labai ačiū.

Šaulių Kultūrinio savaitgalio metu Clevelande buvo suruošta Kovojančios Lietuvos bei pogrindžio spaudos originalų dokumentinė paroda. Čia matome grupę dalyvių, apžiūrinčius eksponatus. Nuotr. P. Malėtos

IŠ ARTI IR TOLI

BRAZILIJOJE

— **Šv. Onos šventė** Vila Zelinoje sutelkė nemažai žmonių. Dalyvavo 15 Onų. Po Mišių buvo pietūs, surengti L. Kat. Moterų draugijos, loterija.

— **Lietuvių sąjunga** Brazilijoje rugpiūčio 10 suorganizavo Tėvų dieną. Po Mišių, buvo pietūs ir trumpa programa.

— **Lietuvių katalikų** bendruomenės choras lapkričio mėnesį ruošia koncertą. Chorui vadovauja Viktoras Tatarūnas. Skundžiamasi, kad trūksta vyrų choristų. Repeticijos vyksta kiekvieną sekmadienį tuoj po pamaldų šv. Kazimiero lietuvių parapijos salėje, Sao Paulo.

— **Kun. Petro Urbaičio** kunigystės 40 metų jubiliejus buvo per Žolinę. Kunigu įšventintas buvo 1940 rugpiūčio 15 Hong Konge. Kaip misionierius Kinijoj praleido 20 metų. Ten jis pergyveno karo žiaurumus, komunistų persekiojimus, kalėjimus ir paskui buvo ištremtas.

KANADOJE

— **Toronto "Gintaro" ansamblio** vyresnieji šokėjai, dainininkės, muzikantai ir jų vadovai į Prancūziją išskrido rugpiūčio rugpiūčio 10, Liaudies meno taryba Canadian Folk Art Council "Gintarui" yra patikėjusi Kanados atstovavimą trijuose tarptautiniuose festivaliuose Prancūzijoje, kur yra numatyta 15 "Gintaro" pasirodymų. Pirmasis festivalis įvyko rugpiūčio 11 d. St. Claude miestelyje prie Šveicarijos sienos, antrasis — rugpiūčio 14-16 d. Ahun miestelyje, Creuse apylinkėje. Pagrindinis festivalis bus rugpiūčio 22-24 d. Remiremont miestelyje. Jame bus premijuojami geriausių ansamblių pasirodymai. "Gintaras" yra gavęs pakvietimą iš Muenchene gyvenančios A. Griniuvienės atvykti į Europos lietuviškųjų studijų savaitę Innsbrucke, Austrijoje. Jeigu sąlygos leis, "Gintaro" koncertą savaitės dalyvams planavo surengti rugpiūčio 12-13 d. Iš Toronto miesto burmistro J. Sewell ir federacinio ministerio K. Robinsono yra gauti sveikinimai bei dovanos, kurias "Gintaras" įteiks festivalių rengėjams, su jais susijusių miestelių burmistrams.

VOKIETIJOJE

— **Lietuvių evangelikų suvažiavimas.** Aptarimui Lietuvių Evangelikų Liuteronų Bažnyčios išeivijoje reikalų Vakarų Vokietijoje įvyko kunigų, Vyr. Baž. Tarybos prezidiumo narių ir Bažnyčios rėmėjų suvažiavimas šių metų birželio 21 ir 22 dienomis Bad Godesberge, Annabergo rūmuose. Jame dalyvavo 12 asmenų, jų tarpe iš Chicagos atvykęs senjoras kun. Ansas Trakis.

Suvažiavimui pirmininkavo senjoras kun. A. Keleris. Jis pranešė apie bažnytinę padėtį Vakarų Vokietijoje, kur dėl lietuvių evangelikų didelio išsiklaidymo, jų susenėjimo ir todėl menko atsilankymo į pamaldas ir juos aptarnaujančio kunigo sveikatos sumenkėjimo Šiaurės Vokietijoje žmonių aptarnavimas labai pasunkėjo. Dar gerai laikosi Lebenstedto parapija, kurią su dideliu pasiaukojimu daugiau kaip 30 metų aptarnauja kun. Gelžinius, ir parapijos kunigo Urdzės rajone.

Senjoras kun. A. Trakis pranešė apie bažnytinę veiklą Amerikoje ir Kanadoje. Biblijos vertimo darbas kiek sustojo, bet kun. dr. A. Jurėnas tikrai žada užbaigti vertimą. Kadangi senjoras kun. A. Keleris nuo šių metų spalio 1 d. atsisako savo pareigų, senjoro pareigas Vokietijai perima vicesenjoras kun. J. Urdzė. Jam pagelbėti sudaryta patariamoji Taryba iš penkių narių, į kurią pakviesti garbės senjoras kun. A. Gelžinius, kun. Fr. Skėrys, studijų patarėjas R. Baliulis, dr. A. Gintautas ir ekonomistas K. Dikšaitis. Kasos reikalai perduodami kun. Fr. Skėriui.

OKUP. LIETUVOJE

— **Susirūpino girtuokliais.** Vilniuje įvyko išplėstinis aukščiausiojo teismo posėdis, vadovaujamas jo pirm. J. Misiūno. Posėdin buvo pakviesti rajonų bei miestų liaudies teismų pirmininkai, administracinių organų atstovai. Pranešimą apie kovos prieš girtavimą baudžiamųjų įstatymų taikymo praktiką liaudies teismuose padarė aukščiausiojo teismo narys A. Bataitis. Priimtas nutarimas įpareigojo liaudies teismus efektyviau kovoti su girtavimu. Posėdyje dalyvavo ir teisingumo "ministeris" P. Kūras su sovietinamos Lietuvos prokuroru A. Kaireliu.

— **Nauji vokai.** Sovietų Sąjungos Ryšių ministerija kasmet išleidžia kelis šimtus suvenyrinių pašto vokų su įvairių miestų bei asmenų piešiniais. Kartais jie paliečia ir okupuotą Lietuvą. Prieš pat olimpines žaidynes jai buvo skirti trys vokai: viename yra nupieštas Kaune pastatytas paminklas sovietų kariams, antrame — dail. A. Žmuidzinavičius, trečiame — rašytoja G. Petkevičaitė-Bitė.

CHICAGOS ŽINIOS

ĮKLIUVO GODŪS KAIMYNAI

Patraukti teisman Lawrence Woodfield, 40 m., ir jo žmona Donna, 30 m. Jie prisigerino prie kaimynės senutės Jenny Joutsen, 80 metų našlės, ir prikalbėjo, kad ji savo indėlius, arti 100,000 dol., banke užrašytų savo ir jų vardu. Panašiai padarė ir su senutės bonais. Senutė gyvena 6211 W. Fullerton, Chicagoje. Bylą prieš sukčiautojus iškėlė Cook apskr. prokuroras B. Carey. Kaltininkams gresia 5 m. kalėjimo ir 10,000 dol. pabaudos.

PAPŪGOS PO 650 DOL.

Federalinė valdžia Chicagoje parduoda 55 papūgas. Kiekvienos jų vertė esanti 650 dol. Jos buvo konfiskuotos iš subankrutavusios J. and M. Aviary firmos Schaumburgo priemiesty. Konfiskuota dėl to, kad jos buvo importuotos iš Indonezijos.

IEŠKO GRIEŽIKŲ

Organizuojamas Northwest simfonijos orkestras Chicagoje. Ieškoma nuo 40 iki 60 muzikantų. Pirmas jų susitikimas bus rugpiūčio 26 d. 7 v. v. Wright kolegijos rūmuose, 3400 N. Austin Ave., Chicagoje.

DAUG KRAMTO GUMOS

Wm. G. Wrigley bendrovė, gaminanti kramtomą gumą, išmokės savo šėrininkams 30 centų didesnį dividendą. Bendrovės šėrai buvo skelti per pusę, dvigubai jų skaičių padidinant turintiems. Bendrovė turi gerą pelną.

6 MIL. DOL. MOTERIAI

Lois Teinowitzes, 46 m., persiskirdama su vyru, turtingu nejudamos nuosavybės prekybininku ir statybininku Chicagoje, per teismą iš vyro išreikalavo 6.8 mil. dolerių.

Chicagos merė J. Byrne (dešinėje) su savo dukterimi Kathy ir klounu "Chicagofest" šventėje Navy Pier.

PEDAGOGINIO LIT. INSTITUTO PLANAI

Šių metų rugpiūčio mėn. 9 d. šiam dienrašty buvo paskelbta žinutė, kad Pedagoginis Lituanistikos Institutas gavo iš federalinės valdžios 50,000 dol. paramos plėsti savo numatytą programą. Paramą gauti rūpinosi ir prašymą rašė Instituto dabartinis rektorius prof. dr. Jonas Račkauskas ir dr. Vytenis Damušis. Tad tik reikia džiaugtis jų veiklumu ir laimėjimu. Rodos, tokia stambi suma iš federalinės valdžios gauta pirmą kartą mūsų lituanistiniam švietimui. Ji bus panaudota (kaip jau anksčiau spaudoje minėta) video juostų gaminimui. Šiam planui realizuoti bus prašomi vyresnio amžiaus lietuviai mokslininkai, kurie savo mokslines žinias perteiktų į video juostas, kuriomis jau galėtų naudotis ne tik PLI klausytojai (akivaizdinio ir neakivaizdinio), bet ir kitos lituanistinės mokyklos bei šiaip švietimo institucijos. Be to, video juostomis galės naudotis ir kitų kontinentų lituanistinio švietimo institucijos. PLI planuoja į video juostas perteikti visa tai, kas mūsų lietuvių kultūrai svarbiausia ir kas mūsų jaunimą ir mus pačius ilgiau išlaikys gyvus, kol mūsų tauta prisikels į laisvę. O kalba ir kiti tautinės kultūros lobiai juk labiausiai padeda išlaikyti tautinį sąmoningumą, kuris kai kuriuos mus taip tragiškai palieka.

Į video juostą planą įeina šios mokslo sritys:

Lietuvių kalba (lietuvių kalbos gramatika, lietuvių kalbos istorija, lietuvių kalb. struktūra, baltų kalbų lyginamasis mokslas, fonetika ir fonologija, tarmių mokslas).

Lietuvių literatūra (lietuvių tautosaka, poezija, beletristika, drama).

Lietuvos istorija (šaltiniai, problemos, metodika).

Lietuvių tautodailė (architektūra, tapyba, lietuvių meno istorija).

Tikybos dėstymo metodika (tikybos mokytojų paruošimas).

Ir visa kita, kas rišasi su švietimu bei visuomeniniu gyvenimu. Pradžiai jau sudarytas, nors dar ir nepilnas, lietuvių mokslininkų sąrašas. PLI lektorių taryba yra numačiusi kviesti į talką ir mano, kad sutiks: vysk. Vincentas Brizgys, dr. Juozas Jakštas, dr. Petras Jonikas, prof. Simas Sužiedėlis, kun. Stasys Yla, dr. Jonas Grinius, dr. Antanas Maceina, gen. konsulė Juzė Daužvardienė, dr. Vincas Maciūnas, dr. Vanda Sruogienė, dail. Adolfas Valeška, dr. Marija Gimbutienė, dr. Jurgis Gimbutas, dr. Jonas Balys, aktorius Henrikas Kačinskas, kun. Ansas Trakis, prof. Balys Vitkus, rašyt. Vincas Ramonas, dr. Antanas Kalvaitis, kun. A. Grauslys, rašyt. Girdžius, prof. Algirdas Greimas, lekt. Jonas Dainauskas, lekt. Kleopas Girvilas ir kiti. Be to, PLI norėtų video juostų, įkalbėtų jaunų akademikų (humanitarų), gyvenančių toli nuo Chicagos. Šie metai Institutui bus istoriniai metai, labai lemtingi jo ateičiai.

Taigi kaip jau aukščiau minėta, prof. dr. Jonas Račkauskas kartu su dr. Vyteniu Damušių paruošė projektą JAV valdžiai prašydami paramos ir ją gavo iš JAV Ethnic Heritage Studies programos.

Projektas pavadintas "Ethnic Survival: A Multi — media model for preservation of ethnic heritage in an alternative educational system.

Programai realizuoti reikės 150 valandų. Tam reikalui bus panaudota 150 juostų. Kiekvienoj juostoj bus dvi pamokos. Taigi iš viso 300 pusvalandžių.

Pr. R.

Solistai Dana Stankaitytė ir Algirdas Brazis, akompanuojant muz. Alvydui Vasaičiui, atliks koncertinę programą "Draugo" banketo metu Jaunimo Centre rugsėjo 14 d. 4:00 val. p.p. Bilietai gaunami "Drauge" ir platinami "Draugo" parengimų komiteto narių.

UGNIAGESIŲ VADAS

Oficialiai naujuoju Chicagos ugniagesių vadu paskelbtas John Patrick Devire, 49 m., buvęs Washingtono ugniagesių vado pavaduotojas. Jam duodamos laisvos rankos perorganizuoti ugniagesių departamentą. Jis žinomas kaip geras derybininkas dėl atlyginimo sutarčių. Anksčiau Chicagos ugniagesių vadui buvo mokama 51,003 dol. metams, dabar siūloma atlyginimą pakelti iki 75,000 dol.

NETURTINGI SU 15,000 DOL.

JAV miestuose yra vyriausybės pastatytų pigesnių butų kolonijos. Pagal įstatymą, tuose butuose gali apsigyventi tik tie, kurių uždarbis yra nedidesnis kaip 80 procentų pajamų vidurkio tame mieste. Chicagoje keturių asmenų šeima, kurios metinės pajamos yra nedidesnės kaip 15,034 dol., laikoma neturtinga ir gali prašyti pigesnių miesto butų. Washingtone ta uždarbio riba yra 15,083 dol., o New Yorke — 17,269 dol., ir dar gali gauti 6,000 dol. metinės paramos.

IŠTYLĖJO KALĖJIME

Įtariamas kriminalinio sindikato narys D. Blasi, 68 m., buvęs šoferis ir sargas nužudyto sindikato vadovo Giancana, išbuvo kalėjime 18 mėnesių. Jam buvo pasakyta, kad nebus baudžiamas, jei praneš, kas įvykdė penkis kriminalinio sindikato nužudymus, bet Blasi visą laiką tylėjo, nepasakė.

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
Darbo val.: nuo 9 v. r. iki 6 v. v.
Šeštad. nuo 9 v. r. iki 12 val. d.
ir pagal susitarimą.
Tel. 776-5162 arba 776-5163
2649 W. 63 Street
Chicago, Ill. 60629

Advokatas JONAS GIBAITIS
6247 So. Kedzie Avenue
Tel. — 776-8700
Chicago, Illinois 60629
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 val. iki 1 val. d.